46ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 458 — Կ. ՊՈԼԻՍ, 15/28 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1902 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ — 25 ՐԷՃԷՊ 15 ԹՐՇՐԻՆԸ ԷՎՎԷԼ 13.8

JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUMÉI-EFKIAR
38, Grand' Rue de la S-Porte, 38
CONSTANTINOPLE

ՑԷՐ ԵՒ ՑՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒՐԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պազար Ագի մահալէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ եւ էջեր արուին։

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یوی وسیاسی غزه‌در
صاحب امتیازی : اوحانس فرید
اداره خانه‌سی : باب عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ցարէկան Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար 80 ղր. 50 ղր.
Գաւառներու համար 108 » 60 »
Դրսահայութեան համար 25 ֆր. 13 ֆ.
ՑԱՆՑԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 գրուշ,
Մէկ անգամէ առելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՌՇԱԼՈՑՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԿԻԼԻԿԻՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

ԵՒ

ԱՄԵՆԱՊԱՏԻՒ

Տ. Տ. ՍԱՀԱԿ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

ԸՆՏՐԵԱԼ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՑ

Կիլիկիոյ Կաթողիկոսական ընտրութիւնը, որուն այնչափ անձկանօք կ'սպասուէր, վերջապէս այս շաբաթ որ (հոկտ. 12) տեղի ունեցաւ Աստուած գումարուած Ընտրողական Ժողովին կողմէ։

Ինչպէս մեր երեկուան մասնաւոր հեռագիրը ծանոյց, նորընտիր Կաթողիկոսը ընտրուած է ամբողջ Ժողովականներու քուէովը, այսինքն 62 քուէով որ հաւասար է պատուիրակներու ներկայացուցած ձայնին։ Պատկառելի միաձայնութիւն մը ոչ՝ չափազանց պատուաբեր է թէ՛ ընտրողներուն և թէ Ս. ԸՆՏԵԱԼԻՆ։ Զայներու այս միացումը ինքնին իսկ կը ցուցնէ թէ առանց կանխակալ զգացումներու, մի միայն Ս. Աթոռին օգուտը նկատողութեան առնելով կատարուած է ընտրութիւնը։

Ընտրողներէն, ընտրեալէն, և այս եկեղեցական գործին յաջողութեան մասնակցողներէն ուրեմն, շնորհաւորութեան արժանի է Ս. Աթոռին պատկառելի Տեղապահ Սրբազանը, որ թէ՛ նամակով, թէ՛ հեռագրով ամէն ճիգ թափեց և վերջապէս յաջողեցաւ իր իսկ ձեռքով ընտրել Հայրապետ մը՝ այնչափ սիրով փարած Կիլիկիոյ Աթոռին։ կը մաղթենք որ ծերունազարդ Սրբազանը բաղդ ունենայ նաեւ իր ձեռքով օծելու Ս. Կաթողիկոսն ու Անոր հետ երկար տարիներ աշխատելու ի շինութիւն Ս. Աթոռին։

Ընտրեալ Կաթողիկոսը անձանօթ մը չէ Կիլիկիացիներուն համար. Ինք Ս. Աթոռը ուսումնասիրած է մօտէն և Կիլիկիացիք ալ բախտ ունեցած են բացայայտ կերպով տեսնելու Սրբազանին կարողութիւնները, բարի տրամադրութիւններն և Հայրապետական ինքնուրոյն կատարելութիւնները։ Արդի Երուսաղէմի Ս. Յակոբեանց վանքով մը ուն, որ իր մթնոլորտին մէջ սնանողներուն վարչական կարողութիւն կը պարգեւէ, և մինչեւ հիմա Երուսաղէմի միաբանները ոչ եկեղեցական պաշտօնը որ ստանձնած են, սիրով, արժանիքով և օգտակարապէս դուխ հանած են.

Սակայն Սրբազան սակայն պարզ միաբան մը չէ Երուսաղէմի մէջ. օրուան Պատրիարքէն անմիջապէս եաթ Լուսարարապետն է որ իր դիրքն ունի և Երուսաղէմի Լուսարարապետն է Կիլիկիոյ Նորընտիր Կաթողիկոսը։ Ամէն մարդ գիտէ թէ ինչ փափուկ պաշտօն է Երուսաղէմի նման հնօրեայ վանքի մը Լուսարարապետութիւնը որ իսկապէս իմաստով գանձապահութիւն ըսել է. իրեն յանձնուած են Ս. Աթոռին տան իրենց քուէները. պատուիրակներու երթեւեկը դիւրացուց, հրաման տուաւ որ ամէն տեղ կարելի եղած օժանդակութիւնը ընեն, երբ կաթող. ընտրութեան առթիւ հարկ ըլլայ ոև է պաշտօնական գործողութիւն կատարել։ Վերջապէս Վեհ. Կուսակալը ըրաւ ինչ որ կը սպասուէր բարի հայրէ մը և իր կառավարած ժողովուրդը սիրող ազնիւ պաշտօնատարէ մը։

Ասոնց ամէնուն համար Կիլիկիոյ ժողովրդեան կողմէ մեր երախտագիտական զգացումները կը մատուցանենք յոյս Ն. Կայս. Վեհափառութեան՝ Վեհ. Սուլթանին, որ իր բարեհաճ Իրատներով ամէն ազատութիւն շնորհեց արժանընտիր Կաթողիկոս մը ընտրելու Կիլիկիոյ Աթոռին։

ԱՆԻԾՈՒԱԾ

(ՀԷՔԱԹ)

Ա.

Երկու հոգի էին, այր ու կին։

Վայրը՝ ուր կ'ապրէին աշխարհէ և մարդերէ հեռու՝ դրախտի գրգռանյոյզ նմայչ մըն էր։ Բնութիւնը լիարուն սիրած էր հոն իր չքնաղ պարգեւները։ Նախշուն ու պէսպիսուն ծաղիկ, արօտ ու նարօտ, զմրուխտ դալարիք, դիւթիչ դայլայլիկ, քաղցրակարկաչ ու մեղրահոս վտակ, հեշտաւէտ զեփիւռ, բոյր ու բուրաստան, ամէն բան, վերջապէս, ամէն բան կար հոն։

Այդ վայրին վրայ կը հսկէր անծանօթ և աներեւոյթ Ոգի մը։

Բ.

Երջանիկ ամոլը զաբակի մը, միա՛կ զաբակի մը կարօտովը կ'սրէր։ Երանաւէտ գրգարանին մէջ բուսած դժնէ փուշ մըն էր այդ՝ որ կ'ասղնէր, կը ծակծկէր չարունակի սիրոյ սիրապակ զոյգին։ Բարերար Ոգին չուշացաւ պըտակել զոյգին չա՛տ արդարացի և չա՛տ ալ խանդաղատ այդ փափաքը։

Լոյս աշխարհ բերին վերջապէս աղջնակ մը, թոյրով ու բոյրով լեցուն քնքուշ էակ մը, և իրենց անդրանիկ համբոյրը խանդակաթ՝ դրոշմեցին նորածինին աչուկներուն վրայ։

Գ.

Առոյգ կապոյտներու և կուշտ կանանչներու բովանդակ գունագեղանքին ու փղփղողանքին մէջտեղ, կ'աճէր, կը մեծնար պարմանուհին. և քանի կը մեծնար, նոյնքան կը գուրգուրային, կը սքանչանային վրան բարեբաստ ծնողք։

Երկինք կաթեցուցած էր սնոր նուշ աչքերուն մէջ իր է՛ն անուշ լուրթը։ և քանի էր սնոր թուշերուն իր է՛ն մեղանուշ բոսորը։ վարդ-կոկոն բերան մը ունէր ան, և ծիւնծոյլ իրան մը. Հրապոյրը ինքն իսկ էր, մէկ խօսքով։

Դ.

Գարնան զուարթ առաւօտ մը, հայրը տեսաւ իր աղջիկը մեղմօրեն ընկողմանած ցօղաթուրմ մարգին վրայ։ Արեւն կարմրուկ շողը կը բեկբեկէր անոր ոսկի խոպոպներուն մէջէն, և զեփիւռը կը խաղար առատ վարսերուն հետ։ Հայրը ա՛ինքան յանկուցիչ, ա՛ինքան հիանալի գտաւ զայն, իր այդ հմայիկ ու քմայիկ դիրքին մէջ, որ հայրական բո՛ւռն գորովով մը անոր փարու հաճոյքէն չկրցաւ զրկել ինքզինքը։ Սակայն մարմինէն ծորող կանացի զգլխեցնող բոյրը այնչափ գինովցուց ա՛յնչափ ցնորեցուց զինքը, որ իր հոգեհատորին նկատմամբ քիչ մը առաջ զգացած զուլալ համակրանքը, մէկէնմէկ, փոխուեցաւ հեշտոտ տուիլի և գերագոյն յուզմունքով սարսռուն համբոյր մը հագիւ թէ դրաւ անոր նուռ շրթներուն վրայ, պահապան Ոգին արտմեցաւ այդ պահէ արարքէն, և «պղծո՛ղ մեղիս նուիրականութիւնը. անիծա՛լ ըլլաք» գոռաց։

Դրդեցաւ վայրը և երկուքն ալ, ողջագուրանքի այդ պինդ շաղապատումի մէջ, վիմատառեցան, քա՛ր դարձան։

Ե.

Վէճվէճուն ու մշաղուարթ դալարիքով պճնուած դարեւանդի մը բնատորոտ, բուսական լայնարձակ բացատան ս կայ։ Բուսականութիւնը ո՛չ մէկ ծլ դրած է հոն. այրած աղնձած, անչրդի հողի կարր մը, ուսկից կեանքը փախ տուած է, կարծես։ Մէկ ղեղը մանինապէս կանգուն կը մնայ, միա կուռ ժայռէ երկու արձաններ.—բազուկնրու պիրկ բանուանդովը շաղապատած մարդկային երկու անճանաչ կերպարաններ, արեւէն խանձած և անդրէն մայած։

Աչերի խորշակը սառցած է, կ'ըսէ, այդ վայրին վրայէն...։

ՀՐՈՒՇԱՆ

Մէջ Հէրոս

ԱԽԽԱՐՀԱԲԱՐ ՆԱՐԵԿԸ

միայն «Մանզումէ»ի այն ընթերցողներուն յայտնի է, որոնք թիւ 431էն սկսեալ թերթ կը գտնեն։ Աչխարհաբար Նարեկը բացէն պիտի չծախուի։

ՃԱՄԲՈՐԴԻ ՆՕԹԵՐ

ՊԱՆՏՐՄԱՑԻՆ ՊԱՆՕՐԱ

Բ.

Կէս օրին մօտ գացի Բաքէի «Մարալ» չոգենաւը. ահագին զողիրթ մը՝ թիարի հակայութեամբ։ Անձրեւը եկած էր։ Ժամը երեկոյեան տասն և կէս էր ճամբայ կ'առնենք։ Բաղդատ կը նկատէի ինքզինքս, անոր հասնելու որ ինձի երեք հոգի ընկեր կ'ուզենայի։ Պ. Պողոս Անվանեան, իր տիկնին և Պ. Գերճ, որոնց երկուքը պաշտօնակից էին ինձ և Սամսոնէն կանչուած. իսկ միւսն՝ սեւաչուի Գերճը, երկար պանդխտութենէ մը վերջ, Խարբերդ կը դառնար, Զարդարեանին քնավայրը։ Զորս կողմերնիս դիտելով ազուռ ճամբորդութիւն մը կ'ընենք Վոլգայի մէջ։ Նեղուցէն դուրս ելնելու վրայ էինք արդէն, երբ արեւմուտքը ծայր կուտայ. քիչ ետքը աղուոր լուսընկայ մը կը ցոլցլար կապոյտին վրայ որ կարծես իր մարմարէ ճերմկուկ մատուռներով կը լուար Պոնտոսի ընդարձակ սեւութիւնը։ Մեր որդեկալ տեղերը կը քաշուինք. չորս հոգի քով քովի՝ աղուոր և տաք ասուլիսի մը կը սկսինք. կատակները՝ մէկէն կամ միւսէն կծիկի մը պէս քակուիլ կը սկսին։ Ա՛լ բան մը չէր մնացած և կամաց կամաց կը սկսինք անցուդարձը որոնել մեր ընտանեկան անցեալ կեանքին։

Ժամերը կ'անցնին անդարձ. խօսքի թելը պահ մը ընդհատուած էր. ընկերներս կեցած տեղերնին կը մրափեն և ես՝ չոգենաւին մէջ պատոյտ մը կը կատարեմ։ Ամէնը առ հասարակ քնացած են, միայն մեքենաներն են անկանոն ճռինչ մ'ունին։ Բայց ծովը կամաց կամաց առնել տալու վրայ է նորէն։ Կ'երթամ հոս և հոն. կը հարցնեմ նաւապետին թէ՝ երկիւղ մ'ունի՞նք արդեօք։ «Է՛հ, կ'ըսէ, պզտիկ ալեկոծութիւն մը ակներեւ է». ինծի համար՝ այս խօսքը պաղատամ մ'էր և ընկճող սարսափի մ'ալ ծնունդ։ Իրա՛ւ, հեռուէն կը տեսնեմ կուտակ կուտակ ալիքներն, որոնք մօտենալով՝ պզտիկ մը կը զարնեն ու կը փխրին։ Եթէ այս է կ'ըսեմ բան մը չէ։ Շատ չէր անցած, հովը սանձարձակ կը մտնէր։ Կատակի ժամանակը չէ։ Ամէնքն ալ արթնցած են արդէն և տատանումն տեղերնէն չարժելու բոլորովին անկարող. կ'աղերսեն, կը պաղատին և ամէնուն պէսքը կը հոգամ պատիպս։ Որը՝ հաց կ'ուզէ, որը՝ ջուր և ոմանք ալ դուրս ելնել։ Թեւերնին կը մտնեմ և իր ետեւէն՝ հնչնալով անանալով կը տանիմ, կը բերեմ զիրենք։ Կ'աղաչեմ, մի՛ խնդաք, ճշմարտութիւնն է այս։ Այսօրինակ և սակից աւելի փոթորկոլից ճամբորդութեամբ՝ 40 ժամէ աւելի կը մնանք ծովու վրայ։ Երկրորդ առաւօտն էր, Սքնսպը և այլն մեր ետին թողուցած էինք արդէն և հեռուէն կը նշմարէինք Սամսոնը։ Օդը՝ ամպամած գլուխս վրայ և հեռուն լերանց գագաթներն արշալոյսի աղուո՛ր ցոլքերովը նախշուն։ Պզտիկ նախաճաշ մը կ'ընենք ամէնքիս և չոգենաւին մէկ կողին կանգնած՝ նորէն կը կատակաբանենք։ Քիչ ետքը հասած էինք արդէն և խարխան ալ նետուած։ Շոգենաւը կը սուլէ և նաւ մը չի գար. շատ վերը՝ հատ մը միայն տեսանելի կը դառնայ. կը հասնի մէկ ու կէս ժամէն. Բաղաք. բժիշկն նաւաստիները քննութենէ մը կ'անցնէ և կը նետուինք նաւակ։

Վախէ դերծ ըլլալ կը կարծէինք ալ, մինչդեռ հոս մեծը կը սկսի։ Եղերք հասնելու մօտ էինք, երբ պռոչտուք մըն է փրթաւ. նաւաստիները՝ մէկ կողմէն թիավարներուն եւ ծովեղերքի մարդոց ահաբեկող թնդիւնէն՝ խելքս գլխէս թռաւ, վայրագ փըրփուրներու մէջ՝ աննշմարելի դարձած էին և անդրեւն ալ սկսած։ Գոյն չէր մնացած մեր քով և սրտերնիս ալ սպունգի մը պէս կծկուած։ Մահուան պատրաստութիւն մըն էր այս, երբ արդէն հասած ենք եղեր և կարգ մը մարդիկ իրարանցումի մը տակ կէս մէջքերնիս ջուրի մէջ՝ չալկելով մեզ ցամաք հանելու վրայ։ Կ'արտասուեմ այս անգո՛ւթ բաղդիս վրայ։ Մաքսային պաշտօնեաներ՝ թեթեւ քննութենէ մը կ'անցընեն մեզ և սիրտ տալով ճամբայ կը հանեն։ Ճիշդ գինովի մը պէս էի, չէի գիտեր թէ՝ ո՞ւր կ'երթայի ջուրերու մէջ խեղուած դարձած՝ դղրդող քայլերս կ'ուղղեմ հոն՝ ուր աղայ մը կ'առաջնորդէ զիս։ Օթէլն է եղեր։ Հոն պահ մը հանգիստ առնելէ վերջ՝ չիտակ եկեղեցի կը վազեմ. պզտիկ չէնք մըն էր ան ցած ու նեղկուկ։ Մոմ մը կը վառեմ հոն ջերմեռանդօրէն։ Կը փափաքէի Տ. Աշոտ Սրբազանին ներկայանալ. բայց ելքս չէի կրնար բռնել ծոծրակիս վրայ, այնքա՛ն յոգնած և քնատ էի։

Կարծեմ աւելորդ չըլլար հակիրճ տեսութիւն մը ընել Սամսոնի վրայ, որ ճանիկի վիճակին Աթոռանիստ քաղաքն է։ Երկսեռ վարժարան մը կը պահէ եղեր բաւական օգտակար հանդիսանալով չրջակայից։ Դեռ այս ներկայ չրջանիս համար՝ վերջին կազմակերպութիւն մը չէր տացած, քանի որ նորընտիր անօրէնուսուցիչ՝ Արամ էֆ. Նիկողոսեան կը բացակայէր։ Զարգացած եւ բանիմաց մարդիկ չեն որ կը պակսին այս քաղաքին մէջ, մաքուր և կոկիկ հագուած և իրենց շարժուձեւին մէջ կի՛րթ ու ճաշակ։ Նոյնպէս չեն պակսիր այն տեսակ անձնաւորութիւնք, որոնք իրենց բռնած դիրքովը՝ չիտակը պատիւ կը ներշնչեն անցորդին։ Գիշեր մը միայն կը մնամ հոն։ Նորէն միասին էինք պաշտօնակից բարեկամներու հետ։ Այցելուներ կ'ունենամ, որոնք անչ սուրբէս աւելի անմոռաց գոհունակութիւն մը տուին ինձ։ Հեռեւեալ օրն էր, երբ՝ պզտիկ նախաճաշէ մը վերջ՝ կառք կը նստիմ Պաֆրա անցնելու համար։

10 ժամուան ճամբայ մը կ'ըսէ ինձ կառապանը։ Աչքերս խոշոր խոշոր կը բանամ, ուսերս վեր վեր թոթուելով. բայց ի՞նչ ընեմ, պիտի կրնա՞ս այս ալ կամաց կամաց։ Դէթ կ'ըսեմ ինքնիս՝ այսքա՛ն երկար առապանքէ մը ետք հանկարծին զիս Պաֆրացիք և հանդիսաւ ու անդորր պաշտօնավարութիւն մը բոլորէի։ Ճիշդ էր ելած ենթադրութիւնս առաջին քայլէ իսկ։ Հաւիւ քաղաքին մօտեցած՝ պզտիկ դպրոցական աղաք խմբովին՝ կառքիս շուրջը կ'առնեն. խեղճ պզտիկներ, կը մրմնջեն... Իր տունը կը հրամցնէ զիս հիւրասէր ոմն, ուր հանդիսաւ կ'առնեմ քանի մը օրեր անընդհատ։ Առաջին գիշերն իսկ կ'այցելեն հոն մէկիկ մէկիկ՝ քաղքին նշանաւոր անձնաւորութիւնները, ամէնքն ալ բարի և ամէնքն ալ ուսման պապակովը տոչորուած։ Եկեղեցի մը ունին բաւական փառաւոր և վարժարան մը, որ նոր չինած են և աւարտելու մօտ. ժողովուրդն քսակը սատարած է ասոր և թող. Խորհրդ անձանձիր գործունէութիւնն ի գլուխ հանած։ Հոս և հոն՝ պզտիկ չրջագայութիւններ կ'ըլլան մը ծնցուցած էր իր հոգիին մէջ։

Էմմոնա, անգիտակ եղբօրը զգացումներուն, քանի՛ անոր մեկնելու օրերը կը մօտենային, ա՛յնքան աւելի անոր համար ունեցած գորովոտ սէրը կ'աւելնար իր սրտին մէջ։

Ու նո՛յն իսկ եղբայրական գորովանքի ամէնէն սրտառուչ սէրովն էր որ համբուրեց զայն մեկնումի վայրկեանին՝ կրկնելով անոր.

—Քաջութի՛ւն կը մաղթեմ բարի՛ Լիւսիէն... Քանի մը տարիէն պիտի միանանք վերջապէս, ու. քու տեղդ պարա՛սա պիտի ըլլայ իմ քովս...

«Նորէ՛ն չնորհակալութիւն անձնուիրութեանդդ համար, որովհետեւ չի պիտի մոռնամ թէ, քու զոհողութե՛ամբդ կը պարտիմ ապագայ երջանիկ կեանքս...

«Երթաս բարո՛վ... Զէ՛. Նորէ՛ն տեսութիւն...

—Այո՛, նորէ՛ն տեսութիւն, բաւ Լիւսիէն՝ եղբօր համբոյրներուն մէջէն։

Ու պրծելով իր անձկանքէն, ցատկեց չոգենաւը։

* * *

Լիւսիէն չոգենաւին մէջ մինակ մնալովը, ճշմարիտ մխիթարութիւն մը գտաւ։

Եղբօրը ներկայութիւնը, ծա՛նր կուգար իրեն։

Նախանձը կը տարուէր ներքնապէս զինքը, ու այլ եւս զայն չի տեսնելը լաւագոյն կը թուէր իրեն։

Շոգենաւին մէջ անկիւն մը կծկըած կը խոկար. և Ժան Լարոշին պաշտելի դիմագիծը կը ներկայանար իր երեւակայութեան առջեւ։

Նորէն կ'երեւակայէր զայն ճիշդ ա՛յն արտայայտութիւններուն առկ՝ որոնց ենթարկուած էր իրեն հանդիպելով. յուզուած, կարմրած, և ներքնապէս խռոված այն սէրէն՝ որ կը մատներ իր ներսէն անցածները։

—Հարկաւ Էմմոնը կը սիրէ քան ինծի.... կ'ըսէր Լիւսիէն՝ թաղուած մտածումներու մէջ։ Եւ սակայն, չէ՞ մի որ ա՛նքան սերտ կը նմանինք մենք իրարու։ Չէ՞ մի որ Օր. Լարոշ, ինծի տեսած տեսնը, նորէն զգաց այն սէրը՝ զոր զսպել անկարող է ալ...

Նոր գաղափար մըն ալ ան եղաւ որ բոլորովին գրաւեց իր միտքը. և այս մտածումը ազատեց զինքը այն նախանձէն՝ ուրկէ պիտի խեղդուէր։

Ալ սկսան ուրի՛շ գաղափարներ լեցնել իր միտքը։

—Ամէն մարդ իր անձնական օգուտը մտածելու է..., բաւ ինքնի՛ն ոչ հաստատակամութիւնով մը։ Շատեր գիտեմ որոնք անձնուիրութիւն ընել փորձած՝ ու իրե՛նք բացը մնացած... Ես ալ գիտե՛մ ընելիքս...,

Ու երբ Բարիզ հասաւ, առանց դադրկեան մը Ժանին վրայ չի մտածելու անցնելու։

—Նորէն պիտի գանամ զայն, որոնց. և եթէ սէր արտայայտ ինծի՛ ալ ունցա՛ւ... Բացակաները անիրա՛ւ են։

Է.

ՍԷՆ-ՍԻՒԼԻՍԷՆ՝ ԼԻՒՍԷՆՊՈՒՐԿ

Այդ երիտասարդին հանդիպումը՝ որ մանը կարծած էր, ներքին սառակ խանդարումի մը մատնած էր Ժան Լարոշը՝ որ ինքզինքը անկարող կը զգար, այդ տակնուվայրութիւնը խեղդելու ինքն իր մէջ։

Այդ անբերեւակայելի նմանութեան խաղալիք՝ որ չի՞թթել կուտար երկուորեակները իրարու հետ. Ժան իր սիրածը տեսնել կարծած էր, և իր մանուկ հասակի մտերիմը՝ որուն յիշատակը անջինջ պահած էր իր սրտին մէջ. և այդ պատրանքը ինքնին արդէն կատարեա՛լ եղած էր՝ երկար տարիներու բաժանումովը։

Հայրը ըսած էր իրեն որ, Էմմոնտը Ֆավրէօզ իր զինուորական ծառայութիւնը կատարել սկսած էր։ Ուրեմն, չէ՞ր կրնար միաքէն անցնել որ, այդ զինուորականը, որ ա՛նքան կը նմանէր անոր, ուրիշ մէկը ըլլար։

Ժան գիտէ՞ր որ Պ. ոը Ֆավրէօզ երկու տղայ ունէր, և սակայն Լիւսիէնը չէր ճանչնար, քանի որ ան մինչեւ եաթը մօրը քովը կեցած էր։

Հանդիպումի ատեն տարօրինակ յուզում մը զգացած էր՝ որ թեթեւ հեշտութիւն մը տուած էր իրեն։

Իր սպասուհին Բոլէթը, ի՛նքն ալ Էմմոնին նմանցուցած էր երիտասարդը, և տիրուհին յուզուին ալ նշմարելով, աւելի՛ հաստատուած էր իր կարծիքին մէջ, և եաթն դառնալով ըսած էր յանկարծ.

—Պ. ոը Ֆավրէօ՛զն էր...

—Այո՛, տեսա՛յ. Էմմո՛նան է, պատասխանած էր Ժան։

Եւ խօսակցութիւն մը տեղի տուած էր տիրուհիին ու սպասուհիին մէջ։

—Ազէկ ճանչցա՛ւ Օրիորդը։

—Գիտէի արդէն թէ զինուորական ծառայութեան մէջ է. հայրս ատիկա ըսած էր ինծի, բայց մինակ Բարիզի խումբին մէջ ըլլալը չէր ըսած։ Գաղտնի պահած էր ինէ։

Թարգ. ՇԱՀԻՆ

(Շարունակելի)

)(44)(

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԵՐԻՏԱՍԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ

ՄԱՐԴ ՄԱՐԻՕ

ՍԻՐՈՑ ՄՈԼՈՐԱՆՔԸ

Զ.

Նախանձը

Էմմոնային եղբայրը սա համոզումին կոչմնաց՝ որ բոլորովին հակառակ կացար իրեն, քանի որ հինգ տարի վերն ալ ուշատիպ կար նորէն անոր մէջ։

Լիւսիէնին սիրտը ահռելիօրէն կը հնչուէր, մտածելով եղբօրը սէրին վրայ։

Ինքնին որոյած էր Լոնտոնէն մեկնիլ որպէսզի ժամանակէն նոյն իսկ երկու օր առաջ մեկնիլ, քանի որ եղբօրը դարձէլու ապագան՝ կատաղի նախանձ մը ծնցուցած էր իր հոգիին մէջ։

Էմմոնա, անգիտակ եղբօրը զգացումներուն, քանի՛ անոր մեկնելու օրերը կը մօտենային, ա՛յնքան աւելի անոր համար ունեցած գորովոտ սէրը կ'աւելնար իր սրտին մէջ։

Ու նո՛յն իսկ եղբայրական գորովանքի ամէնէն սրտառուչ սէրովն էր որ համբուրեց զայն մեկնումի վայրկեանին՝ կրկնելով անոր.

—Քաջութի՛ւն կը մաղթեմ բարի՛ Լիւսիէնս... Քանի մը տարիէն պիտի միանանք վերջապէս, ու. քու տեղդ պարա՛սա պիտի ըլլայ իմ քովս...

«Նորէ՛ն չնորհակալութիւն անձնուիրութեանդդ համար, որովհետեւ չի պիտի մոռնամ թէ, քու զոհողութե՛ամբդ կը պարտիմ ապագայ երջանիկ կեանքս...

«Երթաս բարո՛վ... Զէ՛. Նորէ՛ն տեսութիւն...

—Այո՛, նորէ՛ն տեսութիւն, բաւ Լիւսիէն՝ եղբօր համբոյրներուն մէջէն։

Ու պրծելով իր անձկանքէն, ցատկեց չոգենաւը։

* * *

ենենք։ Աղո՛ւոր անդաստաններ եւ բացօթեայ տեղեր են ընդհանրապէս։

Քրզրլ-Էրմաք գաղջին մօտէն կ՚անցնի, Պոլսոյ կամուրջէն չո՛ւ երկար կամուրջ մը նետուած է վրան, որուն տակէն ջուրի հոսանքն յորձանապտոյտ՝ կ՚անցնի դէպ ի Սեւ Ծով։ Պաֆրան՝ վաճառանիստ է ծխախոտի կողմէ։ Տեղ տեղ, կանանչ տերեւներու խուրձեր կախուած են չորցնելու համար։ Հայ փոչաներ ալ կան հոս, որոնք տուն տեղ ունին։ Պաֆրացիք ընդհանուր առմամբ՝ հիւրասէր են և վարժապետին յարգանք ընծայող մարդիկ։ Երկու քահանայ ունին Տ. Յովհաննէս և Տ. Զգօն հայրերը։ Առաջինը 80 տարուան ալեւոյթն ունի և կը վարէ փոխանորդի պաշտօնը։ 55 տարուան քահանայ մըն է եղեր և ժամանակին՝ Տ. Աշոտ Սրբազան՝ Յոռելեանը կատարելու խորհուրդը յղացեր է։ Այս աղո՛ւոր գաղափարին իրականացումը՝ արդեօք փառք մը ու պատիւ մը չէ՞ Պաֆրացւոց համար։ Ա. ԿԻՐԱՌ

Պաֆրա

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՃԱԲՈՆ

Ասկէ առաջ առիթը ունեցած էինք գրելու այն նպատակին վրայ, որով Ճաբոն կը ձեռնարկէր ամրացնելու իր նաւատորմիղը, նոր մարտանաւերու շինութեամբ, անգամ մըն ալ, հաստատ կերպով առաջնակարգ դիրքերէն մէկը գրաւելու համար, ասիական ծովային զօրութեամբ ամբողջ պայծառացուած երկիրներուն մէջ։

Հիմա, Ճաբոնական կառավարութիւնը գործնականապէս իրականացումը համար այդ նպատակին, 125 միլիոն ֆրանքի փոխառութիւն մը կը կնքէ Անգլիոյ հետ, իր նաւատորմիղին բազմացմանը համար։ Արդէն Անգլիա չէր կրնար ուրիշ կերպ ընել իր նոր դաշնակիցին և «Թայմզ» չի ծածկեր թէ այս փոխառութիւնը կոչուած է քաղաքական հանգամանք մը ունենալու, գրելով հետեւեալ խիստ յատկանշական տողերը. «Բոլոր անոնք, որոնք կողմնակից են անգլեւճաբոնական համաձայնութեան, կողմնակից պէտք է ըլլան նաև այս փոխառութեան, և պիտի բաղձան որ մեր դաշնակիցները աւելի մեզմէ ընդունին իրենց պէտք եղած դրամը, քան ուրիշներէ»։

Այս փաստաթուղթը իրականացած է և նոյն իսկ անդին ալ անցած է։ Շնորհիւ իրենց Բրիտանացի բարեկամներուն Ճաբոնացիք ստացած են իրենց համար պէտք եղած դրամը, որով պիտի կրնան զօրացնել իրենց նաւային ուժը, այն համեմատութեամբ, որով կը բաղձան։

Արդ, պէտք է գիտնալ որ իրենց բաղձանքը չնչին բան մը չէ։ Ճաբոն պիտի զօրացնէ իր նաւատորմիղը, չորս զրահաւորներով, վեց առաջնակարգ յածանաւով, և ուրիշ բազմաթիւ նաւերով։ Այս ծրագիրը գլուխ հանելու համար վեց տարի պէտք պիտի ըլլայ, և որ պիտի արժէ Ճաբոնի համար՝ 12 միլիոն անգլիական ոսկի։ Եւ որովհետեւ արդի փոխառութիւնը 5 միլիոն ոսկի է, տակաւին պէտք պիտի ըլլայ 7 միլիոն ոսկի, մինչեւ 1908 թուականը, ամբողջացնելու համար ծրագիրը։ և Ճաբոնի տնտեսական ներկայ կացութիւնը նախանձելի վիճակի մը մէջ չի գտնուելուն չունի այդ 7 միլիոնը, նորէն Անգլիա է որ, զայն պիտի հայթայթէ իրեն։

Ճաբոն՝ 1901 յունվար մէկէն իբր պատերազմական արդի պայմաններուն համեմատ չենուած նաւատորմիղ հետեւանքներ ունէր։

Վեց զրահաւոր, որոնցմէ չորսը 14,000էն աւելի թոնոնոց և երկուքը 12,000էն աւելի։

6 առաջին կարգի թնդանօթաձիգ յածանաւ, 8—10,000 թոնոնոց։

15 ուրիշ յածանաւ։

2 թորբիլեյածանաւ,

12 թորբիլահալած։

50 թորբիլ։

Եւ կարգ մը ուրիշ մանր մունր նաւեր։

Ուրեմն այն օրը, երբ Ճաբոն կարենայ իր նաւատորմիղը նոր շինուելիք վերոյիշեալ նաւերով ալ օժտելու, իր դրօշը ալ աւելի կարեւոր հանգամանքով մը պիտի ծածանի ուշարշի բոլոր ծովերուն վրայ, և մանաւորապէս Մայրագոյն Արեւելքի ծովերուն մէջ։

Ֆրանսական նաւային թերթ մը կ՚ըսէ թէ այս պարագան պիտի սկսի քիչ մը մտածել տալ բոլոր ծովային տէրութիւններուն։ Ճաբոն հիւսիսային ծովերուն մէջ ուղղակի մրցակցութեան մէջ է Ռուսիոյ հետ, և հարաւային ծովերուն մէջ ալ, թաքուն յարաբերութեան մէջ Սիամի հետ, Հնդկաչին ոտք դնելու իր մտադրութիւնները դիւրացնելու համար։

Վերջապէս, այս բոլոր ձեռնարկներով, Ճաբոն օրէ օր դէպի կատարելագործութեան և դէպի բարձրացում կը հասցնէ իր ձգտումները, խորհուրդով և առաջնորդութեամբը, պէ՞տք է ըսել, վեհապանծ Անգլիոյ։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԱՍԻՈՅ ՄԷՋ

Ցայսմի է թէ որքան մտատանջութիւն կը պատճառէ Անգլիոյ, Ռուսիոյ կատարած յառաջդիմութիւնները կեդրոնական Ասիոյ մէջ և թէ որքան նախանձոտ աչքով մը կը հսկեն Անգլիոյ մէջ, որ Բեթերսպուրկի դահլիճը չի մօտենայ այն երկիրներուն, որոնք Մեծն Բրիտանիոյ ազդեցութեան չբաշխանակին մէջ կը գտնուին։ Աֆղանիստանի շուրջը պատուհած մթոլորտէ մը՝ կ՚ապացուցանէ թէ Անգլիացիք՝—հակառակ բոլոր անոնց ջանքին՝ որոնք Ռուսիոյ և Անգլիոյ միջեւ մերձեցում մը գոյացած տեսնել կ՚ուզեն,—Ռուսները կը նկատեն իրենց ամէնէն կատաղի հակառակորդները կեդրոնական Ասիոյ ցամաքակղզիին մէջ։

Բեթերսպուրկի դահլիճը Անգլիոյ հարցուց թէ՝ անպատեհութիւն մը կը տեսնէ՞ եթէ Ռուսիա ուղղակի յարաբերութեան մտնէ Աֆղանիստանի Էմիրին հետ, սահմանագլուխի մը խընդրին կարգադրութեան համար։ Ռուսիոյ այս հարցումը կ՚ուելցնէ նաեւ թէ, Զարին կառավարութիւնը երբեք մտադրութիւն չունի բարեփոխելու, ինչ կերպով և ինչպէս որ ալ ըլլայ, ժամանակաւ կնքուած այն համաձայնութիւնը, որով Ռուսիա յանձն կ՚առնէ քաղաքական ազդեցութիւն մը չբանեցնել Աֆղանիստանի վրայ, բայց ռուս և աֆղանական սահմանագլուխի այս յարգարման համար Բեթերսպուրկի դահլիճը կը կարծէ թէ պէտք է ուղղակի յարաբերութեան մտնէ Էմիրին հետ, առանց իրաւասութիւններէն դուրս անցնելու Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան իրաւունքներուն։

Լորտ Քրանպորն, Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական քարտուղարը, երեսփոխանական ժողովին բացատրեց թէ՝ անգլիական կառավարութիւնը պատասխանեց Ռուսիոյ թէ՝ չկրնար որոշ բան մը ըսել, առանց գիտնալու թէ ինչ կերպով կ՚ուզէ յարաբերութեան մէջ մտնել Էմիրին հետ, սահմանագլուխի գիծին նկատմամբ և զայն յարգել տալու համար։ Ասիկա պաշտօնական մերժում մը չէ Ռուսիոյ խնդրանքին, բայց գրեթէ ատ ըսել է։ Անգլիա անմիջական յարաբերութիւններ ունի Աֆղանիստանի հետ որ, ատոնց հետեւանքով կը կարծէ այդ երկրին վրայ բացառիկ ազդեցութիւններ ունենալ, և նոյն իսկ զայն արգիլել ո և է օտար տերութեան հետ դաշնակցելէ, առանց իր հաւանութենէն անցնելու։ Իրապէս, Անգլիա իրաւունք ունի իր բռնած ընթացքին համար, բայց միւս կողմէ ալ հետաքրքրական է գիտնալ թէ Ռուսիա՞ ինչ պիտի պատասխանէ այս ընթացքին նկատմամբ, պիտի դիմէ՞ Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան հաւանութեանը, թէ անցնի այդ սահմաններէն, կարգ մը կնճռոտութիւններ ծագեցնելու վտանգով։

ՌՈՒՍԻԱ ՄԱՆՁՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

«Թայմզ» կը հրատարակէ երկար և չահեկան հեռագիր մը, ստացուած իր Բէքինի թղթակիցէն, որ իր գրութեամբ կը ցայտեցնէ այն հակայական և կարեւոր յառաջդիմութիւնը, զոր Ռուսիա ի գործ դրած է Մանչուրիոյ մէջ, վերջին տարիներու ընթացքին։

Ռուսիոյ այդ գործը, այդ նահանգին մէջ յառաջ բերած է անտեսական և բարոյական մեծ փոփոխութիւն մը, և առած է ժողովուրդին իրական բարգաւաճում մը, որուն նմանը մինչև հիմա չէր տեսնուած։

Անաւասիկ քանի մը խիստ չահեկան կէտերը այդ թղթակցութեան։

Բէրին 20 հոկտ.— Վերջին երկու ամիսներուն մէջ, ռուսական իշխանութեանց պատօնութեամբ և հաւանութեամբ կատարեցի ճամբորդութիւն մը Մանչուրիոյ մէջ, քննելու համար ռուսական երկաթուղին, և տեղեկանալու այն մեծ չանքին, որուն արդիւնքը եղած է, Մանչուրիոյ չինական ստացուածքը փոխելու ռուսական նահանգի մը։ Հինգ տարիներու ժամանակամիջոցի մը մէջ։ Հինգ տարի առաջ մեծ դժուարութիւններով է որ կրցած էի ճամբորդութիւն մը կատարել Մանչուրիոյ մէջ, չինական կառքով մը։ Իսկ հիմա, ճամբորդութիւնս կատարեցի երկաթուղիով, վագոնի մը մէջ, որ ամէն հանգստութիւն կը պարգեւէր, երկաթեայ ամրապէս չենուած գիծի մը վրայ։ Ամէն կողմ բարեկամական ընդունելութիւն մը գտայ։ Այցելեցի երեք նահանգներուն մայրաքաղաքները. Տուայ ռուսական Բարպին քաղաքը, արդաւանդ դաշտի մը մէջ ծաղկած, Մանչուրիոյ սրտին մէջ։ Տեսայ հազարաւոր ամրակուռ չէնքերը որոնք չենուած են Զինացի գործաւորներուն կողմէ, երկաթուղիի ամբողջ երկայնքին վրայ։

Կատարուած փոփոխութիւնը հրաշալի է։ Հոն՝ ուրկէ երկաթեայ գիծը կ՚անցնի, մարդ կը մոռնայ թէ չինական հողի մը վրայ կը գտնուի։ Հայլատի մէջ, ուր հինգ տարի առաջ քանի մը Մոնկոլեան վրաններ միայն կը գտնուէր, հիմա ռուսական քաղաք մը կայ, որ ունի բազմաթիւ խանութներ, պանդոկներ և ռուսական հիւանդանոցներ։

Կայարանին մէջ տեսայ 22 լոքոմոթիֆ միանգամայն։ Բարպինի մէջ ալ ուր ատենով միմիայն կէս երկվեցեակ մը չինական խրճիթներ կային, այսօր ռուսական քաղաք մը կայ, որ 9000 հոգւոյնց բնակչութիւն մը ունի, կենդանի քաղաք մը, որ հետզհետէ դէպի յառաջդիմութիւն կը դիմէ։

Վերջապէս ամէն կողմ նոյն բանը, նոյն յառաջդիմութիւնը և զարգացում մտաւորական, բարոյական և մասնանդ քաղաքակրթական տեսակէտներէն։

ՊՕԹԱՅԻ ԾՆՆԴԱՎԱՅՐԸ

Պօէր զօրավարներէն Պօթա զօրավարին ծննդավայրը մինչեւ ցարդ անծանօթ էր։ Երեսփոխանական ժողովի մը անդամներէն Մ. Օկիւսթ Լայսնհի առած տեղեկութեան համաձայն, Պօթա Ալզասցի ընտանիքէ մը սերած ըլլալը կը յայտնուի։ Ուստի սառաջու համար այս զրոյցը, Ալզասի մարզահարի տուփարին մէջ կը փնտուի Պօթա անունին արձանագրութիւնը։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 26 հոկտ.— Պաշտօնապէս կը ծանուցուի թէ Մ. Զէմբրլէն նոյեմբերի վերջերը Հարաւային Աֆրիկէ պիտի երթայ՝ տեղւոյն վրայ նստելու պատերազմին վերջաւորութենէն առաջ եկած խնդիրները, և նոր հաղթավայրերու գործերուն կարգադրութիւնը։ Պիտի այցելէ Բարդոյտի նաւթալի, Օրանժի ու Թրանսվալի հաղթավայրերը։ Մարտի սկիզբները Նգլիա պիտի դառնայ։ Ուրեմն կմտնայ թէ այդ ձեռնարկը, որուն հաւանած են էտուարտ թագաւորը ուրիշ նախարարները, անկեղծութեամբ ընդունուած է Լորտ Միլնէրի կողմէ։

—Այսօր Ս. Պօղոսի եկեղեցիին մէջ գոնարանական աղօթքներ կարդացուեցան Էտուարտ թագաւորին պրոլչանալուն առթիւ։ Ներկայ գտնուեցան քաղաքային ու զինուորական բոլոր բարձրատիճան պաշտօնատարները և ժողովրդեան խուռն բազմութիւն մը։ Շատերուն վրայ հազարաւոր հոգիներ ուրախութեան արտայայտութիւններ ըրին թագաւորին ու թագուհին անցած ատենը, որոնց հետ կը գտնուէին Կալլէսի իշխանը, Քոնոթի դուքսը և արքայական գերդաստանէն ուրիշ անդամներ։ Եկեղեցիին մէջ թագաւորն ու թագուհին ընդունուեան եկեղեցականներուն և բարձրատիճան պաշտօնատարներուն կողմէ։ Եկեղեցիէն վերադարձին ժողովուրդը նոր մեծ խանդավառութեամբ ընդունեցին վերադարձողները։

ՔՈՐԷՆՀԱԳ.— Գերման գահաժառանգ իշխանը իրիկուան Պերլին ուղեւորեցաւ։

ԲԵԹԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Ռուսիոյ նոր գործոց նախարար Մ. Բլէվէ Լաֆտիա ուղեւորեցաւ։

ՊԵԼԿՐԱԴ.— Սերպ օրագրողներու առաջին համաժողովը, այսօր, բացուեցաւ։ Դիւանին մէջ օրթոդոքս Սերպերէն զատ կաթոլիկ Սերպեր ալ կան։

ՊԷՐԼԻՆ.—Այսօր, կէսօրէն ետքը փակուեցաւ հիւծախտի համաժողովը։

ՔԱԹԱՆԷ.—Հեղեղանման անձրեւներու հետեւանքով գետերը յորդեցան Քաթանէի ու Սիրաքուսէի մէջեւ եղած երկաթուղիի գիծը քանդուեցաւ մէկ քիլոմէթր տարածութեան վրայ։ Ջուրերը հինգ մէթր բարձրութեամբ հասան, ութ քիլոմէթր տարածութեան վրայ դաշտերը ողողելով։ Գիւղացիները տուներու տանիքներուն վրայ ապաստանեցան և հրացաններ պարպելով օգնութիւն կ՚ուզեն։ Նահանգի միւս մասերուն մէջ հեղեղները յառաջացան, տուներ տանելով և այգիներու վնասելով։

ՋԷՖԻՆԵԼԴ.—Հելլենական դիւանագիտական գործակատար Մ. Լոկոթիս երէկ իրիկուն կաթուածահարուաւ։

ԲԱՐԻԶ.—Իրաւարարութեան դատ մը պիտի ըլլայ, համաձայնութիւնը գոյացնելու հանգամանքներու և կերութեանց միջեւ։ Նախարարաց Մ. Քոմոյ կը յուսայ լուծման մը գալ։

ՀՌՈՄ.—Կը ծանուցուի թէ Լուսիոյ կայսրը դեկտեմբերի առաջին օրին Իտալիա պիտի ուղեւորի։

—Պապը գրեր է Աւստրիոյ կայսրը և Պավիէրայի իշխանին ասպընջականութիւն չնորհել Ֆրանսայի կրօնական միաբանութեանց։

—«Մէքոլ» կը ծանուցանէ թէ իտալական ու գերմանական պատուիրակները պիտի գումարուին Վէնէտիկի մէջ, դեկտեմբերի սկիզբները, առեւտրական դաշնադրութեան վերանորոգման մասին բանակցելու։

ԼՈՆՏՈՆ.—Ռիո-Դանէյրոյէն կը հեռագրեն թէ չաքարի քառասուն գործարաններ ալ դադրեցուցեր են չաքարի պատրաստութիւնը, գիներու անկման հետեւանքով։

ԹԷՊԼԻՂԱԹԸ ՐԷՍՄԻՅԵԷ

Պուլչոգ մահալլէրտէն չոգարագ Պէրը Սիւեհան վազը էշենպի լիմանլարընտան պիրինէ կիտէնէք օլան սէֆարին Զանդագալէ վէ Պողազ Իչինտէն գարանթինա ալթընտա կէչմէքչէ սէրպէսթ օլուպ, ֆագաթ Բումէլի Շարգի վէ Պուլկարիսթան լիմանլարը տախի տարիլ օլտուզը հալտէ Գարատէնիզտէքի Օսմ. լիմանլարընա կիտէնէք սէֆարին Պէրը Սէֆիտատ պուլունան մէվգաթի մուսեէնէի թէհֆիզիզիեէտէն պիրինէ գարանթինալարը իքմալ իթմէլերի լազըմ կէլէճէի վէ չոեէտ Պէրը Սիւեհրն սէվահիլի Օսմանիեէսինէ կիտէճէք սէֆարինէն պիրի սիւվարիսինին եանլըզ վուգու պուլան իֆատէսինէն վէ եախոտ տիկէր պիր եանլըզը գտան տօլաը Զանդագալէսին միրուր իթմիշ պուլընը իսկ, Գավադա մուվասէլէթինտէ Գրլոզմէն թէհֆիզիզիանէսինէ պէհէմէհալ ըէտա վէ իստէ օլունճաղը՝ Մէհլիսը Սըհհիյեէ գարարլյա սէյրըսէֆին չիրքէթլէրինէ իլան օլունը։

ՆԵՐՔԻՆ

ԴԵՍՊԱՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ.—Ռուսիոյ դեսպանը Մ. Զինովիէվ երէկ իրիկուան Լիվատիա պիտի մեկնէր։

—Գերման դեսպան Պ. Պիպերընչեթայն «Լօրէյա» պահականաւով դէպի Սելանիկ մեկնած է։

Գերման դեսպանատունը երէկ Բերա փոխադրուեցաւ։

—Սերպիոյ դեսպան Սավա Կրուիչ զօրավարը իր մօտակայ մեկնումին առթիւ հրաժեշտի այցելութիւններ տուաւ դեսպաններուն։

Դեսպանատունը վաղը Բերա պիտի փոխադրուի։

ՏԷՕԳԷՆ Պանքի անօրէն Մ. Կուինէր երէկ առտու Անատօլուի երկաթուղիներու անօրէն Մ. Հիւկնէնի հետ մասնաւոր չոգեկառքով մը մեկնեցաւ դէպի Գոնիա։

ԲՐՕՖ. ՖՕՆ ՏԻՐԻՐԻԿ ԲԱՇԱ, Քասթէմունիի և Խիւտաէնտիկեարի նահանգներուն ափրոդիտեան ախտերու բացառիկ քննիչը, Քիէվի համալսարանին մէջ նոր հաստատուած մարթային հիւանդութեան հիւղին դասախօս անուանուեցաւ գերման կառավարութեան կողմէ։

Տէր եւ Տիկին Տիւրինկ բաշա մօտերս պիտի մեկնին դէպ ի Գերմանիա։

ՐՈՎԵՐԴԱ.—Եգիպտոսի մէջ առկի օր 46 դէպք և 40 մահ։

ԿԱՐՄԵԱԽՏԻ նոր չիճադեղին համար փորձեր կատարելու համար Համիտիէ Մանկանց հիւանդանոցին փոխանօրէն և մանրէաբան Տր. Նուրի պէյ Վիեննա մեկնեցաւ։

ԲԹՇԿԱԿԱՆ ԲՆՆՈՒԹԻՒՆ.— Ինչպէս երէկ գրած էինք Պոլսէն մեկնողները բժշկական քննութեան մը պիտի ենթարկուին։ Առողջապահական Բարձր խորհուրդին որոշումով, մասնաւոր ծանօթագրութիւն մը պիտի նշանակուի Զալաթիայէն, Գալատէն և ուրիշ տեղերէ նաւերու արուած անցագիրներուն վրայ։

ՄԻՐԱՃ կիսէսիի տօնին առթիւ չորեքշաբթի գիշեր լուսաւորութիւններ պիտի կատարուին։

ՕՍՄ. Պանքային նախորդ տնօրէնը Մ. Լանկ, երէկ, Արեւելեան Ճեպընթացով Լոնտոն մեկնեցաւ։ Մ. Լանկի ողջերթի գացած էին Սիրքէճիի կայարանը Անգլիոյ դեսպան Մ. Նիքոլսը Օ'Քոնոր, Աւստրիոյ դեսպան Մ. Տոգալիս և Օսմ. Պանքայի դեր տնօրէն Մ. Բանֆիրի պէյ, Ընդհ. Պարտուց նախարարութեան տանեսպետ հրամանատար Պէրմէ և շատ մը Պանքայի պաշտօնեաներ։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը գրեց Հանրօգուտ Շինութեանց նախարարութեան 27,000 ղրուշ ղրկել Պէյթիւլմալի վարչութեան, որ Պոլսոյ ապահովութեան մնուկին մէջ իբր աւանդ կը գտնուի, և որոնց տէրերը 15 տարիէ ի վեր ո և է պահանջում չեն ըրած։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ ֆրանսական փոխ հիւպատոս Մ. Բապիւի տեղ — որ 2 մասուան տրակուրդով Բարիզ մեկնած է — Սըվազի փոխ-հիւպատոսը պիտի երթայ։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ անդամ Թիւրիան փաշայի նախագահութեան տակ յատուկ պատուիրակութիւն մը մօտերս Լիվատիա պիտի մեկնի, Վեհ. Սուլթանին կողմէ Ռուսիոյ Զարը և Զարուհին ողջունելու։

ԿԱԼՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԱՐԺԷՔԸ.— Շատ տեղեր կալուածահամար կատարող յանձնաժողովները կալուածներու արժէքը փոխելու ատեն ազդեցիկ անձերուն կողմնակցութիւն ընելով, կալուածներուն պակաս արժէք կը դնէին, Ձեռնհաս պաշտօնարանը նկատելով որ այդ բանը վնասակար է Պետական Գանձին, գրեց պէտք եղած տեղերը, որպէս զի այդ տեսակ պարագաներու մէջ նկատի առնուի ինչպէս Պետութեան նոյնպէս հասարակ ժողովուրդին չահերը և բնաւ տեղի չտան տրտունջներու, հակառակ պարագային պատասխանատու պիտի ըլլան։

ԷՏԻՐՆԷԻ կուսակալութիւնը Քրքք Քիլիսէի մէջ ափրոտիդեան ախտերու յատուկ 20 անկողինոց հիւանդանոց մը պիտի հաստատէ։

ՀԱՄԻՏԻԵԷ մանկանց հիւանդանոցին մէջ նոր հաստատուած վիրաբուժական գործողութեանց սրահին բացումը պիտի կատարուի Վեհ. Սուլթանին ծննդեան տարեդարձին օրը։

ՔԱՐԱՔԷՕՅԻ կամուրջին վանդակապատները երկաթ յենակներով կը հաստատուին և պէտք եղած տեղերը կը նորոգուին։ Այս նորոգութիւնները պիտի կատարուին նաև Ուն-Գաքանի կամուրջին համար։

ՄԱՆՍՈՒՍԷի հաչուոյն Դանուբի նաւագործարանին մէջ չենուելիք նաւերուն չենութեան հսկելու համար Հագգէ պէյ, Հունգարիա պիտի մեկնի։

ՎԻԵՆՆԱՅԷՆ կը հեռագրեն թէ Ցունաստանի թագաւորը կոմս Կուլոխովսքիի հետ երկար տեսակցութիւն մը ունենալէ ետք, ընդունած է նաև Սելանիկի Հելլէն հիւպատոսը։

ԱՊԱԿԻՒՒ գործարանի մը հաստատման համար Եւմական նախարարութեան Բ. հաշուակալ Զիա պէյ արտօնութիւն խնդրած էր։ Օսմ. Պանքայի տնօրէնութիւնը գրեց Հանր. չենութեանց նախարարութեան թէ, իւրաքանչիւր այդ նպատակով 500 ոսկի մնայուն դրամագլուխ մը ձգած է։

ԻԶՄԻՐԻ Ագիսար գիւղին մէջ հաստատուած նամակատունը սկսած է գործել։

ՄԻՏԻԼԻԻ հանրօգուտ չենութեանց ճարտարագէտ Ցակոբ էֆ. Լէմնոս պիտի երթայ խճուղիներու չենութեան հսկելու գործով։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ մեծ արկած մը պատահեցաւ առկի առտու, Պրուսա-Մուդանայի երկաթուղիի գիծին վրայ։ Նոյն առտու Պրուսայէն ճամբայ ելած կառախումբը, 120 ուղեւորներով վերջին կայարանէն մեծ արագութեամբ Մուդանիա գացած ատեն, երբ անոր եօթը քիլոմէթր տեղ մնացած զարիվայրէ մը վար կ՚իջնէր, Զէյթունլըք Ուչուրումի մօտ գիծէն ելաւ և վայրաշարժը վեց մէթր խորութիւն ուռնեցող փոսի մը մէջ ինկաւ և տեղը աւազուտ ըլլալուն վայրաշարժը մնուցաւ և ածուխի վագոնն ալ անոր վրայ ինկաւ։ Ածուխի վագոնին ետեւի բեռի վագոնն ալ անոր վրայ իսկ անոր ետին կապուած ճամբորդի երկրորդ կարգի վագոնն ալ անոր վրայ. այս վագոնին մէջ 38հոգի կային Բ. կարգի ճամբորդներու վագոնին պահապանը իսկոյն զգաստանկը դարձուց, որով անիւները անշարժացան։ Այդ շարժումէն շղթան խզուելով միւս չորս վագոնները իրենց տեղը մնացին։

Վայրաշարժը գլորած պահուն մեքենավարը կրցաւ շոգիի խողովակը բանալ և շոգին պարպել, որով մեծ վտանգի մը առաջքը առաւ։

Մեքենավարը, հնոցպանը և ինկած վագոնին ճամբորդները անվնաս ազատուեցան, միայն 3-ական հոգի թեթեւապէս վիրաւորուեցան։ Արկածը Մուդանիայէն իմացուելով կառախումբ մը օգնութեան ղրկուեցաւ որ ճամբորդները Մուդանիա տարաւ, որոնք նոյն գիշերը Պոլիս հասան։

ԳՈՂԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ.— Սկիւտարի ոսկեկանութիւնը ձերբակալեց Տէրվիշ, Թոմար Վէլի եւ Իսմաիլ անուն անձերը որոնք Սկիւտարի, Գալատրգիւղի, Էրէնգիւղի եւ Զամլըճայի մէջ գողութիւններ կը կատարէին։ Գողութիւնները կը շարունակուին։

ԳՈՂ.—Բերա, Սիրէք Բուլէլի, ծխավաճառի մը խանութը գողեր մտան են և ըստ խանութին տիրոջ յայտարարութեան գողցած են 5 օսմ. և 2 ֆր. ոսկի, 1 քրիմիէ, 45 մէճիտ, 1400 ղրուշ, 14 դրամապանակ կայլն։ Ոստիկանութիւնը խնդիրը կը քննէ, որովհետեւ ծխավաճառը կ՚ըսէ թէ ամէն գիշեր իր օրական գանձած դրամները հօրը կը տանէր և թէ այդ գիշեր մոռցած էր տանելու։

ԵՂԻ ՄԸ ՇԱՀԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.— Նախընթաց օր, Ղալաթիոյ քարտիին վրայ եղ մը որ չոգենաւէ մը նոր դուրս կը հանուէր, ցամաք ելած ատեն չփոթելով, սկսած է վազել դէպ ի Թուխնանէ։ Ճամբորդները սարսափահար մէկ կողմ կը քաշուէին, մինակ Քէսնոֆիոն անուն պատանի մը չկրնալով խուսափիլ, խելայեղ անասունը եղիւրի հարուածով մը զայն պատին կը զարնէ և անշունչ կը փռէ։

Եղը իր վազքը կը շարունակէ մինչեւ Թոփխանէ, ուր Պոմոնթիի գարնիզրատան մթերանոցէն ներս կը խուժէ և կը յարձակի գարեշուրի չիներուն վրայ և փչուր փչուր ընելով զայն երբեմն բան մը չի գտներ, նորէն փողոց կը կ՚ելլայ իր ճամբան շարունակելու։

Ղալաթիոյ մաքսատունը իր աչքը կը խածնէ. և բեռնակիրներուն և բեռներու սալօնին ճամբորդներուն փախուստին մէջէն կ՚անցնի ծովին կողմ, ուր բեռնակիրներու խումբ մը կը սեւեռնէ, անոնց վրայ կը յարձակի և անոնց մէջ մէկուն զարնելով զայն ծով կը գլորէ։

Վերջապէս տեսնուելով որ անասունը չպիտի հանգարտի և դէմը ելնողները կը հարուածէ. քանիի Բոսֆ պէյ կը քաշէ իր հրազէնը և 4 յաջորդական հարուածներով գետին կը փռէ զայն։

«ԷՊԹՕՐԷ»ի ԱՐԿԱԾԸ.— Մանրամասնօրէն պատմած էինք Լոյսի «Էպթօրէ» չոգենաւին ծանր ակսը։ Ճաբաթ գիշեր անոր մէջէն ջուրերը պարպուեցան և ճեղքուածքը գոցուեցաւ առ ժամեայ կերպով։ Շոգենաւը քիչ մը բարձրացած է աշխատութիւններու շնորհիւ։ Ապարանքներուն կէսը գրեթէ վնասուած են, իսկ ազատուածները իրենց տեղերը պիտի դրկուին ուրիշ չոգենաւներով։ «Էպթօր»է երէկ խրած տեղէն ազատուելով նորոգուելու համար նաւահանգիստ պիտի տարուէր։

Լոյսի ընկերութիւնը պէտք եղած դիմումները ըրած է վնասներու հատուցման համար։

ՁՄԵՌ.— Էրզրումի մէջ անձրեւներ և երբեմն ալ ձիւներ է։ Շրջակայ լեռները ձիւնով ծածկուած ըլլալով, ցուրտերը սկսած են։ Որով կը կարծուի թէ այս տարուան ձմեռը նախորդներէն աւելի պիտի ըլլայ։

ԵՐԷԿ, ժամը 10ին տաճարները, Սիրքէճիի վակոններու կեդրոնավայրը, Աբի անուն մէկու մը դիակը գտնուեցաւ։ Եղած քննութիւններէն կը կարծուի թէ, այդ անձը, գիշերը չոգեկառքի տակ մնացած է։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԲԱՆԷՆ

ԿԻԼԻԿԻՈՅ

ՆՈՐԸՆՏԻՐ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ՇՈՒՐՋ

Ս. Պատրիարք հայրը կիլիկ, տասնեակ կաթողիկոսական տեղապահ կիրակոս եպսկ.ին և ընտրութեան պատուիրակ Մովսէս եպսկ. կէսմրիբէնտի ստորագրութեամբ, ընտրութեան արդիւնքը ծանուցանող պաշտօնական հեռագիրը։

Ս. Պատրիարք Հայրը Ցարաբերակն դիւանի տեսուչ կարապետ էֆ. Խաչատուրեանը իր ընակարանը կանչելով 70 քառով հեռագիր մը խմբագրել տուաւ և ղրկեց Երուսաղէմ Ս. Պատրիարքին, հաղորդելով այս բարեպէպ ընտրութիւնը, ուրախութիւն յայտնելով միանգամայն որ բաղձացուած ընտրութիւն մը կատարուեցաւ։ Այս հեռագրով Ն. Սրբազնութիւնը չնորհաւորեց Ընտրեալը, և խնդրեց Ն. Ամենապատուութեան աղօթքն ու օգնութիւնը գործին վերջնական յաջողութեան համար։

Ս. Պատրիարք Հայրը չնորհաւորական մասաւոր հեռագիր մը ալ ղրկեց Աժեն. Տ. Սահակ Ս. Կաթողիկոսին որուն միաձայնութեամբ ընտրութիւնը փութաց հեռագրով ծանուցնել նաեւ Էջմիածին Ն. Ս. Օծութեան Հայոց Հայրապետին։

Ս. Պատրիարք Հայրը հեռագիր մը ալ Սանա ղրկեց ի պատասխանի Տ. Կիրակոս և Տ. Մովսէս եպիսկոպոսներու հեռագրին, չնորհաւորեց Ընտրեալ

կան ժողովին կատարած այս ընտրութեանը համար։ Այդ հեռագրով ծանոյց նաև թէ ընտրութեան Տեղեկագրին կը սպասէ, օրինական ձեւակերպութիւնները լրացնելու համար։

Ս. Պատրիարք հայրը երբ Տ. Սահակ Սրբազանին հաւանութեան հեռագիրը ստանայ, պիտի հեռագրէ Աստուած թէ Ընտրողական Ժողովի անդամները կրնան իրենց տեղերը դառնալ։

Երուսաղէմի պատր. Փոխանորդ Երիցեան Տ. Գէորգ Սրբազան շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեց Տ. Խապաեան Սրբազանի։

Քան սովորութեան ընտրուած Կաթողիկոսը Պոլիս կու գայ իր յարգանքը մատուցանելու յոտս կայս. Գանդիից, և Կեդր. Վարչութեան հետ կը խորհրդակցի իր Վիճակին պատկանող եկեղեցականայարաբերական գործերուն համար։

Գէորգ եպս. Երիցեան իր շնորհաւորական հեռագիրէն զատ երէկ առաւօտնամակ մը գրելով նորընտիր Կաթողիկոս Սահակ Սրբազանի խնդրած է որ ընդունի հայրապետական այս պաշտօնը խոստանալով ինք ալ իր կողմէն ամէն աշակցութիւն ընծայել։

Պատրիարքարանի չրջանակներուն մէջ գոհոյց կը չրջի թէ Տ. Սահակ Սրբազան երբ Պոլիս գայ Երուսաղէմտունը պիտի հիւրասիրուի։

Երէկ առաւօտ մայրաքաղաքս գըտնուող Ատանացի և Եզոցատցի վանականներ և սեղանաւորներ շնորհաւորական հեռագիրներ ուղղեցին Տ. Սահակ Սրբազանի։

Վաղուան Խառն Ժողովին մէջ, ի դիմաց Վարչութեան ժողովականները չնորհաւորական հեռագիր մը ստորագրելով պիտի ղրկեն Տ. Սահակ Սրբազանի։

Տ. Սահակ սրբազանի չնորհաւորական հեռագիրներ ղրկեցին նաև բազմաթիւ եկեղեցական և աշխարհական անձնաւորութիւններ։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ, կիրակի առաւօտ նախագահեց Բերայի Ս. Յարութիւն եկեղեցիին ժամերգութեան և աւուր պաշտօնի քարոզ մը խօսեցաւ, նախ մատնանիշ ընելով Ս. Գրքին ընձեռած բարոյական օգուտը։ Այս առթիւ Ս. Գրքի թարգմանիչ հայ վարդապետներու կեանքը ի վեր հանեց օրուան տօնին առթիւ։ Ս. Պատրիարքը չաթթ օրուան ծանելի սուրբերը ներկայացնելով, յիշեց նախ թէ այս ծանելի վեց սուրբերը հայ մատենագրութեան համար ուրոյն ծառայութիւններ մատուցած են։ Այս խումբին մէջէն ի վեր առաւ նախ Սահակ և Մեսրոպ երկու պանծալի անուններ, որոնք մտքի կրթութեան մեծ զարկ տուած են, պարարտելով հայ այբուբէնը, և թարգմանելով Աստուածաշունչ մատեանը։ Ապա յիշեց անոնց աշակերտները։ Ըստ եկեղեցական պատմութեան Սահակ 60,000 աշակերտ ունեցած է և Մեսրոպ ալ՝ 40,000։ Ս. Պատրիարքը մանաւորելով իր խօսքը չաթթ օրուան ծանուած վեց սուրբերէն՝ Գրիգոր Նարեկացի և Ներսէս Շնորհալիի վրայ, անոնց գրական արտադրութիւնները դրատեց։

Ս. Պատրիարքը յարեց թէ ծանելի վեց սուրբերէն զատ գրական խումբ մը ալ ունինք, որոնք հայ դպրութեան մեծապէս ծառայած են. ասոնցմէ յիշեց Յովսէփ, Յովհան, Եզնիկ, Գիւտ եւ ուրիշներ։ Ասոնք իրենց գրական աշխատութեան հետ եկեղեցատէր կենցաղ մը ունեցած են այնպէս որ անոնց ունեցած սէրը դէպի եկեղեցին՝ մղած է զիրենք կրօնական գրքերու վերլուծութեան. ասոնք իրենց հետեւողներն ունեցած են երկար տարի։ Ս. Պատրիարքը ըսաւ թէ անոնց տնախմբութիւնը ներքին քաղցր հաճոյքներ կ'առթէ մեզի, ու ժբ. դարու հայ մատենագիրներու անունները առաջ բերելէ յետոյ՝ դիտել տուաւ թէ ասոնք ամէնքն ալ սքեմաւոր եղած են, բացի Գրիգոր Մագիստրոսէ, որ միանգամայն եղած է ՀԵՐՄ կրօնաւէր մը։ Ս. Պատրիարքը յիշեց նաեւ անոնց ճգնարանները, սրոնցմէ չատերը նուիրական վայրեր եղած են։ Ի վերջոյ եկեղեցաւէր եւ կրօնաւէր եռանդ մաղթելով՝ վերջացուց քարոզը, խոր տպաւորութեամբ առլցուած։

ՅԱՌԱՋԻԿԱՑ Դ. Խառն խսկ Եշ. Նպաստից Յանձնաժողովները նիստ պիտի գումարեն Զալաթիոյ Խորհրդարանը։

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ Դիւանի տեսուչ Սեպուհ էֆ. Բլատեան հիւանդութեամբ անկողնոյ կը ծառայէ։ Իր օգնականը Տիգրան էֆենտի Բլատեան էֆ.ի ընկերանը կ'երթայ առօրեայ գործերու համար տեղեկութիւններ և ծանօթութիւններ ստանալու։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ Ս. Խաչ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհրդոյ ընտրութեան տեղեկագիրը ընտրողական ժողովէն միայն 6 հոգի ստորագրած են, և 5ը դիտողագիր մը ստորագրելով ներկայացուցին Ս. Պատրիարք Հօր. իսկ մին ալ ընաւ մասնակցած չէ Ընտրող. Ժողովին։

ԳԷՈՐԳ Վ. Ալանեանիանկի Առաջն. տեղապահութեան պաշտօնը հաստատող Կայսերական Պէրատը յանձնուեցաւ Պատրիարքարան։

ՊԻԼԷՃԻԿի առաջն. Փոխանորդ Գրիգորիս վրդ. Պալագեան թեմական այցելութիւններու մէջ է և կը գտնուի հիմա Ասարլըգ, ուսկից պիտի վերադառնայ 15 օրէն Պիլէճիկ։

Աֆիոն Գարահիսարի հրկիզելոց համար նպաստ հաւաքեր է գիւղերուն մէջ և յոյս կայ թէ 25 ոսկիի պիտի հասնի այս գումարը զոր իր վերադարձին պիտի ղրկէ Ս. Պատրիարք Հօր, յանձնելու համար Աֆիոն Գարահիսարի հրկիզեալներուն։

ԳԱՏԸԳԻՒՂԻ Արամեան վարժարանին մէջ վերջերս երկու աղաք կարմրախտ բռնուած ըլլալով, վարժարանը երեք օրուան համար գոցուած էր թաղապետութեան կողմէ։ Անկից ի վեր կարմրախտ ո և է դէպք պատահած չըլլալով թոյլ տրուեցաւ որ բացուի։

ԱՄԲՐՈՍԻՈՍ Վարդապետ Ռուբէնեան, որ այս միջոցիս Հիւանդանոցին մէջ պատսպարուած է, լաւ կը տարածէ թէ իր սենեակէն գողցուած են դրամ ու գոյքեր՝ ընդամենը 40-60 ոսկիի արժողութեամբ։ Ամբրոսիոս վարդապետ կըսէ թէ ինք վերջերս հիւանդացած ըլլալով, հիւանդարան փոխադրուեր և սենեակը պարապ մընացեր է։ Այդ հիւանդութեան միջոցին, Ամբրոսիոս վարդապետ անգամ մը միայն Հիւանդանոցի Տնօրէնին հրամանով, սենեակին բանալին տուեր է որբանոցին ուսուցիչներէն մէկուն։ Ապաքինելէն վերջ, սենեակ վերադառնալով ապակիները կոտրած, սընտուկները բացուած գտեր է և Հոգաբարձութեան իմաց տուեր է իրողութիւնը։ Յայտնի չէ թէ Ամբրոսիոս վարդապետ որչափ անկեղծ է իր յայտարարութեանց մէջ։ Ամէն պարագայի մէջ, Հոգաբարձութիւնը քննութիւն մը բացած է իրողութիւնը հաստատելու համար։

«ԾԱՂԻԿ»

ՎԱՐԱԳԱՑ ԽԱՉԻ տօնին Վանայ Սանտպատի Ս. Գրիգորի Վանքը չըրջապատի մօտ քառասուն գիւղ 2-3ական երկսեռ ուխտաւորաց բազմութիւն մը լեցուած է։ Պատ. Հոգաբարձուներու տնօրինութեամբ ըստ սովորականի որբանոցին բարերարներուն յիշատակին համար որբուհիներու կողմէ Հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեր է պաշտօնէ հանդէս մը ալ որբուեցաւ բակին մէջ, ուր բոլոր բազմութեան ներկայութեան որբուհիները իրենց երախտագիտական զգացումները բացորոշապէս յայտնելով, բարեմաղթութիւններ կատարած են Վեհ. Կայսեր արեւշատութեան համար։

«Հանդէսը շատ գրաւիչ էր որովհետեւ այդչափ բազմութեան մէջ ո և է անկարգապահութիւն չէ պատահած, և Բ. որբուհիներուն իրենց բարերարներուն հանդէպ ցուցուցած սէրը, վասն զի երբ յիշատակութեան կարգը երջանկայիշատակ Գ. Զանչեանցի հասած է, որբուհիները իրենց յուզումէն բռնկելով կարդացած են «Հանգիստ ոսկերացդ ով որբերու բարեկամ»։

Հոգաբարձութիւնը ամբողջապէս օր մը առաջ հոն փութալով հոգացած էր արդէն հարկ եղածը որով ոչ մէկ անտեղութիւն տեղի չունենալէ զատ աղքատ ուխտաւորներէն մօտ 500 դրչ. հաւոյթ մըն ալ գոյացաւ Ս Տաճարին վերանորոգութեան համար։»

—«Սեպտեմբերին մէջ՝ բաւական յանձնարարականներով Բաղնէէն Վան ղրկուած երկու քահանայապետները, որոնք բաւական մը հմտութիւն կը ցուցնէին եկեղեցական երաժշտութեան մէջ՝ Գեր. Սահակ Սրբազանէն հանդիսաւորապէս քահանայ ձեռնադրուեցան Վանի Ս. Նշան եկեղեցիին մէջ։ Անոնցմէ մէկը անուանուեցաւ Տ. Յակոբ և միւսը Տ. Յովսէփ։»

—«Վարագայ վանքին մէջ ամիս մը առաջ ձեռնադրուած Պ. Մանուկ Գատէքճեանը այժմ Տ. Արիստակէս վրդ. իր քառասունքը վերջացուց մօտ օրերս։ Հետաքրքրական է տեսնել թէ այս քիչ շատ լուսամտութիւն ունեցող անձը, որ կուսակրօնի աբեմը առաւ վրան, ո՞րչափ գիտէ հասկնալ ժամանակիս պահանջը և ինչ կերպ ընթացք մը պիտի բռնէ իր կրօնաւորական ու կրօնապաշտպանական պարտականութիւններուն մէջ։»

ԻԶՄԻՐԷՆ կը գրեն մեզի.—Ս. Ստեփանոս Եկեղեցւոյ կալուածոց չինութեան Յանձնաժողովը ասկէ 3 տարի առաջ բաղնիք մը չինելու համար խսաք մը հանեց մէջ տեղ. մէկ տարի չարունակ խորհուրդակցելէ յետոյ վերջապէս ասկէ 4—5ամիս առաջ որոշեց չ'չինել այդ բաղնիքը այլ՝ ախոռ մը և փուռ մը չինել անոր տեղ։ Զմառնամ սա ալ ըսելու թէ այդ բաղնիքի հռչակաւոր խնդրոյն առթիւ որովհետև ըստ արդի վարչութեան անտուկը ծակ է եղեր, պէտք տեսնուեցաւ հարուստներէն 3000 ոսկւոյ փոխառութիւն մը ընել 3% տոկոսով. փոխառութիւն մը որ նպատակին չծառայելէ զատ 3000 ոսկւոյ պարտք մըն ալ աւելցուց եկեղեցւոյ ընդհ. պարտքին վրայ։ Այնպէս որ «Պարտուց Բարդիմն Յանձնաժողովը» իր անունին համապատասխանող գործ մը տեսած եղաւ։

Հաւանական՝ 3000 ոսկիին 1000ը տնտեսական խորհուրդը իր կարգին փոխ առաւ անգամ մըն ալ չվճարելու պայմանաւ. մնաց երկու հազար. մօտաւորապէս 500 ոսկիով ա մէկ քանի նորոգութիւններ եղան. հիւաս 500։ Հարիւր ոսկի ալ ասկէ քանի մը ամիս առաջ դարձեալ Տնտեսականը առաւ. վերջապէս այդ պատառելի գումարը երթալով հալեցաւ, հալեցաւ այնպէս որ այսօր հազիւ 8—900 ոսկի մնաց. քիչ ատենէն ան ալ կը հալի, եւ փառք յաւիտեանս ամէն. առ քիչի 3000 ոսկիի նոր պարտք մըն ալ. ու եղեղ Ննեղ։ Իւշկիւզարութիւն ըլլալէն ետքը ատանկ ըլլալու է։

Շինութեանց Յանձնաժողովը անցեալները ելաւ խանութներ չինելու։ կը տեսնէ՞ք ընթերցող, միշտ չինելու եւաէն ինկած է։ Յանձնաժողովը. մինչ դեռ գործը դեռ երեւան չելլար։ կերեւայ թէ յանձնաժողովը հապճեպով գործել չուզեր կոր։

Բայց ինչ պիտի ըլլայ այս վիճակային աննախանձելի դիրքին վերջը, չնուիրե՞ս, կը մեռնիմ. եթէ ահաւոր դէմքդ ցոյց տա՞ս, կը սաստկիմ. եթէ յանդիմանե՞ս, կը դողամ. եթէ ծուռ աչքով նայի՞ս, կը սոսկամ. եթէ սաստկանա՞ս, կը սարսափիմ. եթէ հալածե՞ս, կ'ողբամ. եթէ վար զարնե՞ս, կը կորսուիմ. եթէ վհատութեանս բոցը չանե՞ս, կը նեղուիմ. եթէ խստութիւն ցուցնե՞ս, կը փախչիմ. եթէ սպառնալիք ընե՞ս, կ'ընկճիմ։ Իսկ եթէ քնե՞ս, կը քարկոծուիմ. եթէ խիստ ակնարկ մը ուղղե՞ս, կը սմքիմ. եթէ չ'խնայե՞ս, կը մերժուիմ. եթէ պօռա՞ս, կը վախնամ. իսկ եթէ աչքդ յառե՞ս, կ'ամչնամ. եթէ ձայն տա՞ս, կը. դողամ։ Բարիքներու պարտքեր անարգած, երջանկութիւնը թաղուրած, չնորհը լքած, ուխտը դրժած, կեանքի աւանդը մառցած, հաստատակամութեան վստահութիւնը կորսնցուցած, զՔեզ, որ արարածները ստեղծեցիր, բարկացուցած, ոնճառելի չնորհը ոգի տուն առած, պատուոյ պակերը այլափոխած եմ։ Իսկ եթէ մահուան խեղդող ցաւերու այս հեծութեան առեն մարդասիրութեամբ ինձ դ. եւ որովհետեւ եթէ Քու սովորութիւններուդ համեմատ մարդասիրութեամբ նայիս, կրնաս այս ամէն յանցանքները ներել ու մահուան վէրքերը բժշկել. ասոր համար Քեզ նայելով կը թախանձեմ ո՛վ ողորմութիւններու Տէրն ու ամենուն Աստուածը. Բարձեալ Հօր Որդին՝ Քրիստո՛ս Թագաւոր, Ստեղծո՛ղ, Գթա՛ծ Բարեբա՛ր, Օրհնեա՛ծ, Առատաձեռ՛ն, Հարո՛ւստ, Ահաւո՛ր, Զօրա՛ւոր, Ողորմա՛ծ, Տեսո՛ւչ, Զեռք բռնո՛ղ, Արարի՛չ, Ապրեցնո՛ղ, Դարմանո՛ղ, Կեա՛նք տուող, Հմայերո՛ղ, Քէն չպահո՛ղ, Ապաւէ՛ն, Բժի՛շկ, Գովաա՛ծ, Երկնաւո՛ր, Անճառելի՛, Լո՛յս, Կեա՛նք, Յարութի՛ւն, Նորոգութի՛ւն, Բաւութի՛ւն։

Եթէ պիտի լսես, հառաչեմ. եթէ ականջ պիտի տա՛ս, պաղատիմ, եթէ պիտի մտիկ ընե՛ս, աղերսեմ. եթէ պիտի ներե՛ս, աղաչեմ. եթէ ինձ պիտի դառնա՛ս, կանչեմ։ Իսկ թէ որ աչք գոցես, կը կործանիմ. եթէ ոտքի տակ առնե՛ս, կուլամ, եթէ օրապահիկս օգնութեան հանիս ո՛վ Տէ՛ր Յիսո՛ւս Քրիստո՛ս, իմ վրայ կը կատարուի ազդումով գրուածը թէ «բժշկութիւնը մեծամեծ մեղքերը կը դադրեցնէ»։ որով ամենառատ քաղցրութեամբ Քու վրայ պատուաստուելով, ու Քու լուսեղէն կերպարանքդ հոգիիս վրայ նկարելով, կրկին ամրացած կ'ըլլամ քաւութեամբ և փրկուելով կրկին կ'ստեղծուիմ անմահ ու անմեղ կեանքը ապրելու համար։ Եւ Քեզ՝ Հօրդ ու Սուրբ Հոգւոյդ անվերջ փառք կը մատուցանեմ. ամէն։

Նայն այն Հանդէպ ազբարելի մաղնանիներան ու ոգեթանան հեղինանիներան նո՛ր յաբելուածը։ Սրբէ Խաչերէն Խօսք առ Աստուած.

ԻԳ. ԽՕՍՔ

ԻՍԿ հիմա ո՞ր բառերը յայտնեմ կամ զորո՞ւնք նշանակեմ. և ինչպիսիներու վրայ ճառեմ և ո՞ր չափ ծածկուածներ մերկացնեմ, կամ որո՞նց խոստովանութիւնն ընեմ։ Ներկային վրայ ճառեմ, զոր արդէն ուսնիմ, թէ անցեալին՝ զոր մթերեցի. ապագային վրայ խօսիմ՝ որմէ կը կասկածիմ, թէ յաճախ սահեցնող շարժումներուս՝ որոնցմէ գլորեցայ, ինձ համար փոքր սեպուա՞ծը յայտնեմ որ մեծ է Աստուծոյ առջեւ, թէ յիշատակելու, պատկերացնելու, անարժան համարուածը. պակասը զրուցեմ որ աւելի է, թէ թեթեւագոյնները՝ որ ծանր են։ Հոգեւոր կիրքերուն վրայ ճառեմ, որոնք կորուստի կը մատնեն, թէ մարմնաւոր ախտերուն վրայ՝ որոնք կը սպաննեն. առաջին առթիւ հեշտանք պատճառողները յայտնեմ, թէ վնասակար տանջանքներով վերջաւորողները. աներեւոյթներուն վրայ խօսիմ, թէ տեսնուողներուն. ձեռքի հպումով գործածածները խոստովանիմ, թէ հեռուէ՛ն չունչով միայն կատարուածները։ Իրենց լայնութեամբ դիւրաբեկանողնե՞րն ըսեմ, թէ երկայնութեամբ նետ արձակողները (մեղքերը) անչափելի խորութիւնը պատմեմ թէ ամէն բան յայտ յանդիման այրելը. բազմագլուխ պտղկութիւնը յայտնեմ, թէ անքուժելի առողջութիւնը. չարին՝ մարմնովս պարարտանա՞լը, թէ բարիին հոգւովս սովատանջ մնալը. Աստուծոյ անախորժ գործերուն խնամ տանե՛լս, թէ բռնութեամբ նոյն մոլութիւններուն մղուելս. մահացու մեղքերս խոստովանիմ, թէ պարապ կարծիքներս։

Բ. Արդարեւ կամաւոր խելագարի նման լաթերս հանելով ամօթալի տեսարան մը պարզեցի հակառակ իմաստունին որ կ'ըսէ թէ «խելացիներն իրենց ամօթները վերարկուով կը ծածկեն»։ Ես որ կրնայի օտարացած, կարգէ հեռացած, մաքրութեան մէջ աղտոտ, կուսութեան մէջ անմաքուր, արդարութեան մէջ անարիւն. բարեպաշտութեան մէջ մեղաւոր եմ, բերնովս մօտ եմ Աստուծոյ և երկիմանութիւններս (ներքնապէս) հեռի. մարդաբէին ըսածին նման չրթունքներովս կը պատուեմ զԱյն և ոչ՝ սրտովս։

(Շարունակելի)

)(28)(

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ՆԱՐԵԿ

ԳՐԱԲԱՐ ԲՆԱԳԻՐԷՆ ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ

ՔԱՍԻՄ

ՍՐՏԻ ԽՈՐԵՐԻՆ ԽՕՍՔ ԱՌ ԱՍՏՈՒԱԾ

Հակեցնող հոգեր, անկարելի մատնումներ, անթիւ մատանջութիւններ, անկասք վերելքներ, ու անհատատ կարկիլներ, յարմար յուսահատութիւններ, պատչաճ յանդիմանութիւններ, պատեհ, խայտառակութիւններ, արդարացի նզովքներ, հատուցման արժանի անէծքներ։ Հաւատարիկ ասոնք են կնտամբանքները մեղաւոր անձիս որոնցմով ես զիս հարուածելով կը տանջուիմ։

ՄԱՆԶՈՒՄԷ»ՆԻՆ ԹԷՖԹԻՐԴԱՍԸ (Ֆ4)

ՄԻԻՍԹԱՆԹԸԳԸՆ ԷՍՐԱՐԸ

ՄԻԻԷԼԼԻՖԻ

ԲԻԷՐ ՏԷԼԳՈՒՐ

ԵՒՐՄԻ ՍԷՆԷ ՍՕՆՐԱ

Պիրտէն պիրէ մարքինին սէսինի թէխանթիւր իտէրէք հէբսինի անլատրմ. նէ օլտուղունը պիլմէտիեմ պէօհիւք պիր ֆիտիէէ մէպնի, պու ատէմ օղլումդն մահվրնը տրզու իտիեր վէ թէքմիլ իգթիտարրմը իմնա իթմէք իչուն պէնի հապս իթմիլ իտի։ Գօրգմազ իտիմ, լաքին վագթը կէչմէքտէ օլտուղունը տիւչիւնտիւքէ, թիւյէրիմ իւրբէր իտի. վէ պիր ան էվվէլ գայմաղը թասմիմ իլէ ագլըմը պաշըմա էեհէճ թոբլտեարագ, ֆիրտրէ պիր չարէ արատրմ. պիր քէրրէ կէրինէրէք տիւհիմլէրիմին բէք սրգը պաղլանմամըշ օլտուղունը անլաեուպ վէ պիր աղ վագթի սապր իլէ չալըշըգտան սօնրա, էլլէրիմին պիրինի գուրթարա պիլտիմ, պիր տագգա սօնրա հէրյհա-

բէքէթին իճրասընա սէրպէսթ օլտրմ։

Հապո իտիտիեմ օտատան հիչ պիր կիւրիւլթիւ իշիթմէզ իտիմ. մահէգտ պու մահալլատէն պէնիմ իչուն զանէթլէ չարուգ վէ խուսուսիյլէ կէօզհիլէրատէն պիրինին մուվասէլէթինտէն էվվէլ գաչմագ լազըմ իտի. օղլումը տիչիւնէրէք թէքմիլ իգթիտարրմը թոբլտեարպ իլէ պաշլատրմ։

Գարու մէօհքէմ վէ տիչարրատան քիլիալի օլուպ, օտատա պուլունանա պիր ատէտ բէնճիրէ տէ ատմա քիլիտ իլէ քիլիալէնմիլ իտի. պունունլա պէրապէր գաչապիլէճէեիմ եէր տէ անճագ օրասը իտի. պու քիլիտի գըրմազա նամբլ միւգթէտիր օլաճաղըմ, հիչ. լաքին օղլումըն խաթրրասը պանա ճէսարէթ վէրմիչ իտի, խայլը զանմթէլէ բէնճիրէ տէ ալբլատը. արթգգ սէրպէսթ իտիմ, բէնճիրէ էվլն ալթ գաթքնտա օլտուղունտան, պէնճէ անճագ ալաղըեա աթլամագ գալմըշ իտի. էլնասբլ իչթէ պէօյլէճէ ֆիրար իտուպ սօգագ-լարտա տէլի կիպի գօշարագ վագթի ղայպ իթմէքսիզին Բարիսէ ճան ա-թուպ թէսատիֆ իթտիեմ իլք արա-պանա աթլաեարագ պուրատա կէլտրմ. չիմտի Մագսիմին տիւչմէնլէրինէ իթի-մատ իթտինիզ մի։

Տօքթօր.— (Սէրթճէ) էվէլէթ մա-

տամ, զաթէն սիզին մուվասէլէթինիզ-տէն էվվէլ պիզ տէ մէվճուտիեէրին անլատրգ, սիզէ հագգզէթի իղտ իթմէկէ պօրճլուեըզ, պունը տա տա-րէ հաքիմի օլտուղըմ միւնասիպէթլէ հէքսինտէն էեի պէն պիլիրիմ, պէն տէ մասլահաթտա քէնտիմէ տաիր օլան մէէմուրիէթի իճրա իթտիմ. սիզէ հա-գըգէթի հալի սէօյլէմէէ քէնտիմի պօրճլու ատտ իտէրիմ, մատամ, չարէ եօգ, պէն օղլունըզ մահվ օլտու զանն իտէրիմ։

Մատամ Մարիօն չիտէթլէ աեաղա գալգարագ.

—Արթգգ չարէ եո՞գ մը, տէեէ պա-ղըրտը։

Մ. տը Շաթիլ էէմմիեէթլէ.

—Իմմիտիմ անճագ սիզէ պաղլը գալմըշ տը։

—Եվվէթ տօղրու տը, իչթէ պէն տէ խէյա իթմէեէ կիտեօրում։

Ալիս.—Աման եա՞ Բապիմ։

Լօնբիրէ.—Սահմ՞ն մի սէօյլէօրսու-նըզ.

Եալընըզ Մ. տը Շաթիլ սէսինի չը-գարմաեուպ, հիւգնլէ պաշընը սալ-լատը։

Մ. Լօնբիրէ սէօզիւնտէ տէվամա.

—Մատամ. ալտանմատըզնըզտան էմին միտինիզ. պէն ինամնիեէթէ լա-

եըգ օլան վէզտիֆի իֆատէ գուսուր իթմէսիմ. Ալիս պանա սիզին Բարիս-տէ պիր միւսթանթըգ թանըտըզընը սէօյլէտի, էկէր տօղրու իսէ, օ ատէ-մին պիզէ պէօհիւք մէնֆաաթը օլա-պիլիր. պու զաթըն իսմի նէ՞ տիր։

Մարիօն պիլա գայտ.

—Մ. Բէրնօլէն տիր, տէտի։

Օտանըն օրթասընա եըլտըրրմ նի-զուլ իթսէ իտի. իւչ քիչինին գալալէ-րինէ պու ճէվապ գատար խէլէճան ի-րաս իթմէզ իտի։

Տօքթօր, Մագսիմին վալիաէսինին էլինտէն թէթրէեէրէք թուեթուպ, պա-ղըրարագ.

—Մ. Բէրնօլէն մի ատէտինիզ մա-տամ, պու ատէմ քիմ տիր. պիլիհօր-մուսընը։

—Եօգ։

—Պու ատէմ օղլունուղընը իսթին-թագգընը տէրէօհտ իտէն պիր միւս-թանթըգ տը քի, օղլունուղընը իս-թինթագգընը հէնուզ իթմամ իտիպ, իթհամընա գարար վէրմիչ տիր։

Պու սաաթտա օղլունուղը պիր հէյ-եէթէ կէօնտէրիեօր քի, օրատա գաթ-լինէ հիւքմ իտէճէք տիր։

Մարիօն.—Օ՞ մը, օ՞ մը, չարուք պէնի եանընա կէօթիւրինիզ, քէնտի-սինի թապիէեթէ գարը պէօհիւք պիր ճիւրմանէն իճթինապ իթտիրմէքլիեիմ լազըմ տը։

Մ. տը Շաթիլ մազիտէ միւսթան-թըգա Մարիօնն արասընտա ֆէվգ էլ ատէ պիր վուգուտթ կիւզէրան իթ-միչ օլտուղունը ճէզմ իլէ, Մարիօնու Ալիս իչին իսթար իտիլմիչ օլան արա-պաեա պինտիրիպ, արապաճըեա տախի.

—Ալիլիէէ, բէ՛ք չարուգ. տէեէ պաղըրտը։ Պիր գաչ տագգգա սօնրա, մէղգիւր արապա պու էակի սէրաեա տօղրու քէմալը սիւրաթլա գօշմագտա իտի։

Պու անտէ Ալիս քէնտի օտասընտա տիզլէրի իւզէրինտէ օլտուղը հալտէ, ճէնտպը Հագգատան իսթիտաի լութֆ վէ ինտեէթ իտէր իտի. Մ. Լօնբիրէ ի-սէ Թէսէլլի իչուն գըզընա պիր քէլամ սէօյլէմէէ միւգթէտիր օլամաեարագ, օտատա թիթրէեէ թիթրէեէ կէզինիր իտի։

Ծինէ պու զէմանա միւսաբֆ տը քի. Մ. Բէրնօլէն օտասընտա հէյեթը իթհամիէեէ կէօնտէրէճէեի գարարնա-մէսինի գըրատթ իտիեօր իտի։

Քեազրը օգուեուպ պիթիրտիքէն սօնրա մէսէրրէթլէ առատագլարը արա-սընտան.

—Թամամ, իթհամընա հիւքմ իտիպ ատալէթէ թէսլիմ իթմէքտէ օլտուղըմ ատէմ պէօեիւք պիր ճանի տիր։

տեեուպ իվգա իթտի,

Արթգգ Մագսիմ իչուն չարէի խէ-լաս բէք միւչքիլ իտի. պու անտ Մ. տը Շաթիլ իլէ մատամ Մարիօնը կէօ-թիւրմէքտէ օլան արապա Օրլօժ ըրիս-թըմը իւզէրինտէ գօշմագտա իտի. Մ. տը Շաթիլ պէտպտտա վալիտէեէ բարմազը իլէ զապզթաեը ատիլէեի կէօսթէրէրէք.

—Իչթէ չու, տէտի։

Մատամ Մարիօնըն թիւյէրի իւրբէրէրէք, օ սիճահ պինտեա աթֆը նա-զարլա տէտի քի.

—Օղլում օրատա՞ մը։

—Եվվէթ.

—Էյ միւսթանթըգ։

—Օ տա օրատա։

—Պուլա պիլէճէ՞քմիեիզ։

—Շիւպհէ եօգ։

(Տէվամ)

ՀԱՑ ՄՆՏՈՒԿՁԻ ՀԱՐՍՆԻՔԻ

ՍԱՔՍՈՒՏ ԳԸԼԸՃԱԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Էսկի-Զապթիյէ

Ճամբորդներու համար 5% զեղչ
Ամուրիներու » 10% »
Աղջիկներու » 50% »

ԶՈՐՍ ԱՆԴԱՄ ԿԱՐԳՈՒՈՂՆԵՐՈՒ ԶՐԻ

ՏՔԹ. Յ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

ՄԱՆՍԳԷՏ ԲԺԻՇԿ ՄՈՐԹԻ, ԳԱՂ-ԴԻԱԿԱՆ ԱԽՏԻ, ԱՕՐԵՐՈՒՈ ԵՒ ԿԻՆԵ-ՐՈՒ ԾՆՆԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԵՒՆ. ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Ցիչեալ բժիշկը, որ 15 տարի չարունակ պաշտօնավարած է Գալաթէմուսի նահանգին հիւանդանոցներուն մէջ ուր վերոյիշեալ հիւանդութիւնները այնչափ տարածուած են, և որ 5 տարիի չափ ալ Եւրոպայի այդ հիւանդութեանց յատուկ նշանաւոր հիւանդանոցներուն մէջ ուսումնասիրութիւններ կատարած, և գործնական փորձեր ըրած է և այս կերպով նոյն հիւանդութիւններու բուժման ամենավերջին մեթոդներուն մէջ ձեռնհասութիւն ձեռք բերած, այժմ հաստատուած է Բերա Պէօյիւք Բարմագ գաբու թիւ 10 տունը, և կէս օրէն մինչեւ ժամը 10 կը գտնուի Պոլիս, Պաղչէ գափու պահականոցին դիմացը, Քիւչիւքեան դեղարանը, ուր կը դարմանէ վերոյիշեալ հիւանդութիւնները, որչափ ալ հինցած ըլլան ատոնք։ Ուրբաթ օրերը ձրիաբար կը դարմանէ աղքատները։ 100—1

Ա Զ Դ

Գուզկունճուքի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ սեպհական կալուածներէն հազար կանգուն մէկ գետինը, որ կը գտնուի Սկիւտարու Իճատիէ թաղի Սաաթեը-Սեղբոս փողոցը է թիւ 24, անուրդի դրութեամբ ի վաճառ հանուած է՝ թուականէս սկսեալ միամսեայ պայմանաժամաւ։ Գնելու փափաքողներն կը հրաւիրի ի խորհրդարան Ս. եկեղեցւոյս, ուր ամէն առաւօտ ներկայ կը գտնուի թաղական Խորհուրդս։ (ԿՆէ)

Գուզկունճուք, 8 Հոկտ. 1902

ԴԱՇՆԱԿԻ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐՈՒՆ

Կը յանձնարարենք երաժշտութեան առաջնակարգ ուսուցչուհի մը, Վարշուհի «քօնսէրվաթուառ»էն պակաեալ, դուստր՝ նշանաւոր բժիշկ տօքթ. Պէտնաքիի։ Մասնաւոր դիւրուսոյց մէթոտ մը զգալի յառաջդիմութիւններ կ'ապահովէ քիչ ժամանակուան մէջ։ Ամաւասիկ մեր արուեստասէր օրիորդներուն համար խիստ հաճելի անակնկալ մը։

Դիմել Բերա, Եմէնիի փողոց, Քամանթօ խան, թիւ 4, առաջին յարկ (թաղապետական շէնքին մօտ)։

Գիները դիւրամատչելի են։

ՆՈՐ ԴԱՍԱԳԻՐՔ
ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Ըստ նորագոյն վիճակագրաց
Աշխատասիրութիւն
ՏԻԳՐԱՆ Ճ. ՊՕՋԱՃԵԱՆԻ

Գին 4 դրուշ

Զեղչ 40% դպրոցներու համար

Բազմերախտ ուսուցիչ Տիգրան էֆ. Պօզաճեանի սոյն աշխարհագրութիւնը, որ նախակրթարաններու համար խնամով պատրաստուած գործ մ'է, 208 երեսներէ բաղկացած, պատկերազարդ, կը պարունակէ պատմական, առեւտրական, վիճակագրական չափական տեղեկութիւններ, արժանի ամէն վարժարանաց տնօրէններու ուշադրութեան։

Գաւառային դպրոցներու համար 40% զեղչէն զատ 10% բացառիկ զեղչ մը ալ կայ, 50 օրինակներու համար։

Վաճառման կեդրոնատեղին է Պոլիս Գոճաման օղլու խան, Բիւզանդ Մ. Պոզաճեանի քով։

Տր. Մ. Մարտիրոսեան

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԾ

Բերա, Մեծ-Փողոց, Աղա Ճամիի կողմը, Լիւսէնպուրկ սրճարանին կարգը, թիւ 124

Կը դարմանէ ամէն տեսակ ակռայի և լնտի հիւանդութիւնները, փտած ակռաներու ամենասաստիկ ցաւերը վայրկենապէս կասեցնելով չատ քիչ տեսնուան մէջ հատատուն կերպով կը լեցնէ առողջ ակռաներու նման մինչեւ վերջը գործածուելու պայմանաւ։

ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ՆՈՐ ՄԵԹՈՏՈՎ ոսկի, բլաթինի և քառուչուի վրայ նուրբ, ճաշակաւոր և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստէ՝ յար և նման բնականին։

Ըստ ամենավերջին դրութեան՝ փտած և կոտրատած ակռաներու արմատները առանց հանելու կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ կը զետեղէ անոնց վրայ առանց քիմքի ակռաներ և ոսկիէ «քուռօններ»։ Շատ փտած ակռաները և լինտերու մէջ անյայտացած արմատները կը հանուին ԱՌԱՆՑ ՑԱՒԻ։— Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր առաւօտէ մինչեւ իրիկուն, կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

ԳԻՆԵՐԸ ՁԱՓԱՒՈՐ

Կարօտեալց ձրի դարմանում

ԶԻՖԼԻՔ ՊԱՑԹԱՐԸ

Պայթար թապիպի մէչհուրը պինպաշը Օսման պէյ հաղրէթլէրինին թէէլիի իթտիեի էսէրը մեղգիւր աթ վէ ինէք վէ գոեուն վէ քէչի վէ քէլպ վէ գուշ վէ էմսալի հայվանաթը էյուճէ պագմագ իչուն նէ կիպի թէապիրէր իթթիխազ իթմէք վէ պիր կէօնա խասթալըգլարը զուհուր իտէր իսէ, նէ եօտա իլաճլար գուլանմագ լազըմ կէլէճէէնին պիտիրիր վէ տահա պիր խայլը մալիւմաթը նատիրէի վէ ճալիպի տրգգաք բէսմէրի հալի տիր։

Քիթապըն միւքէմմէլիեէթինը պինաէն մէճլիսի քէպիրի սաքերի թարաֆընտան տտխի պէեէնիմիզ օլմազէ, հայվան մէրագլըլարընա թավսիէ օլուսնուր։

Ֆիեաթը բէք էհվէն տիր եանի 5 ղր., վէ քիթապճըլարտան մատա, պաչլըճա Մէրճան չարշըսընտա Եայտրզ խանընտա 9 նումէրօլը քիթապխանէէ ստթլըբ։

Գ. ԷՐՄԻՆԱԻ, ՎԷ ՇԻՒՐԷՔԵԱԸ
ՊԷՕՑԻՒՐ ԷԼՊԻՍԷ ՏԷՐՕԶԻԹՕՍԸ

Սթանպօլտա Սուլթան Համմամընտա Թօքալեան խանընտա Ն՝ 24

Էլպիսէ մաղազալարը միյանընտա էն էակի վէ էն զիւեատէ էմնիյէթլի վէ չէօհրեթլի օլան Թօքալեան խանընտաքի էլպիսէ մաղազասընը էակի նամ վէ չէօհրեթ վէ իւնվան վէ մէքեանը ասլա թէպտիլ օլունմամըշ օլտուղը կիպի սահիպ վէ մուէսսիսի Գ. Էրմէնեան պիր գաթ տահա ինգիլաթ վէ ինթիզամը իտարէի խթիքմալ իլէ միֆթէխիր տիր։

Թօքալեան խանընտաքի մաղազա միւստահսէմէրինէն պաղրլարընը օ ճիւարտա մուխթէլիֆ իսիմլէր իչն միւճէատէնէն այմըշ օլտուգլարը էլէ պիտէ մաղազալարընը՝ Թօքալեան-խանընտաքի էլպիսէ մաղազասը իլէ ասլա վէ զաթան իչթիրաք վէ միւնասիպէթ վէ իրթիպաթլարը օլատրզընտան, միւհթէրէմ միւշթերիլէրիմիզին իղթալ օլունմաեարագ Թօքալեան խանընտաքի էլպիսէ մաղազասընա միւրաճաաթ իթմէկլերի թավսիէ վէ իլան օլունուր։

ՖԻՆԱԹ ՄԱԳԹՈՒ

ՄԻԻՊԹԷՏԻԼԷՐԻ ԼԻՍԱՆԸ ԹԻՒՐՔԻ ՄՈՒԱԼԼԻՄԻ

Էվվալտարընը սուրէթը խուսուսիյէտէ խանէլէրինտէ թիւրքճէ օգուտմագ վէ լիսանը թիւրքինին գավտիրմէ պի հագգրն վագթի էյլէմէք արզու իտէն էպէվկիսէ միւգթէտիր վէ մաթպասարզնա մալիւմ պիր զաթ թավսիեէ իտէրիզ։

Միյրը մումիլէյի միւպթէտիլերին անլատապիլէճէեի սուրէթտէ վէ զանէթ սատէ պիր թարզտա լիսանը մէզգիւր Ատա, Մաքրիքէյ, Պօղազիչի վէ ճիվարընա էհվէն պիր իւճթէթ մուգատպիլինտէ, խանէլէրինէ գատար կիտուպ թէարիս իթմէքտէ տիր։

Կէտիքքաչատա Սուլթանիէ էճզասընը Լեւոն էֆ. Կիւմիւչեանտա միւրաճաաթ իտիլմէսի։

Տեր և Տնօրէն
ԶՈՎՀԱՆՆԵՍ Ֆ. ԳԱՑՍԵՐԵԱՆ

Ց. Գ. ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆԻ
Նոր հրատարակութիւն

1. «Գործնական Ընթացք Մայրենի լեզուի. Այբբենարան-Ընթերցարան»։ Բնական և դիւրագոյն մեթոտ կարդալ գրելու։ Գիր և ընթերցում համընթաց։ Խոշորագիր 1½ ղրշ.։

2. «Այբբենարան-Ընթերցարան ֆրանսերէն լեզուի», դիւրուսոյց մեթոտով։ Տղայոց և չափահասներու համար 1½ ղրշ.։

3. «Պտիկներուն Աշխարհագրութիւնը». Պատկերազարդ, Ցատակագծերով և Աշխարհացոյցերով։ Մանկապարտէզներու, Նախապատրաստական կարգերու և Տարրական Դասընթացքի Ա. տարւոյ համար 2½ ղրշ.։

Կը գտնուին հեղինակին և գրավաճառաց քով։

ՄԱՄԼՈՒ ՆԵՐՔԵՒ
Պզտիկներուն թուագիտութիւնը.
Պզտիկներուն Երգարանը։

ՊԱՅԳԱՆ
ՍՕՖԵԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՃԻՐՔԷԹԻ
ԵՐՄԱՆԵՏ, ԻՇԽԻՏԱՆԱԹ, ԹԷՄԻՆԱԹ ՖՐ. 7500000

1899տա մէրի իւլ իճրա էօսմիր սիկուրթասը պէէլի ֆրգ.			19,534,376
» »	եանկէն	» » »	460,267,203
» »		ըրմիր »	1,433,965

Էօմիր Էվէրին վէ չօճուգլար իչին միւթէտիլ չէրսիթ իլէ սիկուրթա ատա իտէր

Եանկէն էոլլը հէր նէվի պինա վէ էշեա իւզէրինէ սիկուրթա ատա իտէր։

Նոէլլամ էոլլըրնա էոլլը մալ, եվրադը նագտիյէ վէ վաքօր սիկուրթալարը գապալ իտէր։

Հիսսէտարարնա՝ 1896տա 18½%, 1897տէ 18%, 1898տէ 18%, 1899տա 16% թէմեթթիւ թէվզի իթմիչ տիր։

Շիրքէթին Պանքէրլէրը (Տէրսաաէթէտ Գրէֆի Լիսնէ, Լօնտրատա Անկլօ Աւսթրիան Պանգ, Սօֆիատա Գանդ Նատիոնալ Պիւլկար։)

Թաքրալար իչին միւստահիտ վէ միւթէպէր քէֆալէթլի աճէնթլէր արանըլըյոր Թիւրքիա իչին ումումի ագենթէ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Գալաթա, Մէր թէպանի օգագ ճէսիտխան

ՏԻՐԻՆԿ ՊԻՇՄԷԷԷ ՄԱԽՍՈՒՍ ՏԻՐԻՆԿ ՆԱՄ
ԱԼԷՆԹ ՈՒ ԷՏԷՎԱԹ

Պու ֆապրիգա՝ Բարիզին 1900 էքսբօզսիսնունտա 23 միտալեա իլէ 16 պէօյիւք միւքեաֆաթա նաիլ օլմուշ տը։

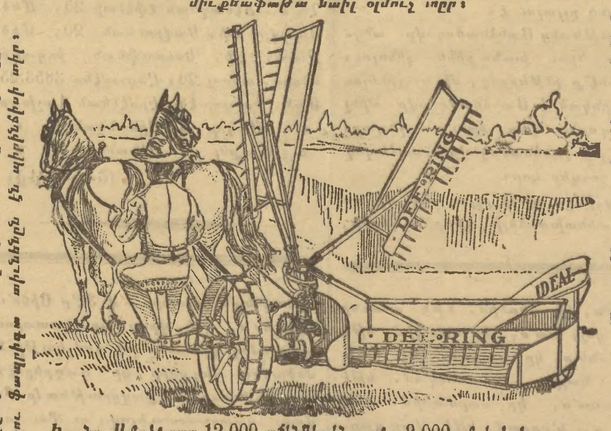

Պիչմէկ մախսուս ալէթ ու էտավատ իմալաթա տիւնեարը էն պէրֆէճթիր տիր։

Պու ֆապրիգա՝ Տիրինկի զարգացեալ, ուշիմ եվ ճարտար մասնաւոր գործարանն է։ Մեր գործարանի ամենամեծ գործն է։

Եալընոյ Ամերիկա 12,000 ՕՆԷՐԼԷՆ դուքա 9,000 ՕՆԷՐԼԷՆ Լոր տը։

1904

Ինչէ եէնի պիր սարբա տուխուլ էյլէտիք։ Միրուր իտէն զէման՝ չիմտի եիւզ սէնէյի կէչմիշ, պինանէն ալէյհ վուգուաթը թարիխիյէ սրրասընա գայտ օլունմուշ տրը։ Պու տէվրին թէրագգիյաթը՝ ալէլ ումում չաեանը հայրէթ պիր տերէճէտ տիր։ Մաքինա մարիֆէթի իլէ պիչմէք ֆէվգ էլ ատէ պիր թէ-թերագգը տէեիլ մի։ 1858 սէնէսինտէ «Մարչ» նամ Թրրան մաքինասընին ի-ճասընտան պէրու պու անէ տէկին սանտաթը մուհիմմէի մէզպուրէտէ կէրէք Ամերիգատա վէ կէրէք տիւնեանին հէր պիր թարաֆընտա էն միւհիմմ պիր մէվգը թութմուշ օլան ֆապրիգա՝ Տիրինկ վէ գումբանիասը օլուպ, իմալ էյլէտիեի մաքինալարը սաթուն ալանլարին հատտ ու հիսապը եօգ տրը։

Խթէեէնլէրէ գաթալով տէֆթէրիմիզի մէճճանէն կէօնտէրիրիզ։ Մէզգիւր տէֆթէրէտ պիչմէեէ մանանա

«Իտիալ Տիրինկ» նամ տէմիր իթմէ «Իտիալ Տիրինկ» նամ թրրան
» » » օրագ պիչմէ » » » թրրմըզ

կիպի միւխթէլիֆ իւլ ճինս մունթազամ մաքինալարըմըզին ըէսմիլերի մէվճուտ վէ իչպու մաքինալար՝ միւպալաղասըզ վէ ճիտտի սուրէթտէ թարաֆըմըզտան թարիֆ իտիլմիշ տիր։

Պու մաքինալարին եէկեանէ տէբօզիթօսը՝ Տէրսէատէթտէ կալաթատա Գէորգ պէյ խանընտա 1, 2, 3 Ն՝ լը մաղազալարտա, Մ. Սիտնէյ Նովէլ վէ գումբանիասը տրը։

ՄԱՄՈՒԼԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՅԵԷՄԻՋՏԷՆ
ՀԱՄԻՏԻՅԵԷ ՖԷՍԼԷՐԻ

Սայէի Շահանէտ Սթանպօլտա Ֆէրիքէօյիւնտէ թէէսիս իթտիկիմիզ «Համիտիյէ» ֆէս ֆապրիգասը մամուլաթը՝ էվրոբա մալլարընտան գաթ գաթ իսթիւն վէ մէթին վէ զարիֆ օտուղը կիպի, ֆիյաթճա տա էհվէն պուլունտրը ճիհէթլէ. տախիլի մամուլաթըմըզընը բէվճաճը թէէմին իթմէք արզուսընտա պուլունան միհէթլէրէմ էհալիմիզի էզէհր ճիհէթ մէմնուն իթմէքտէ տիր. էասէն մագասատըզ միլլի սէրբոշըմըզը տախիլէն իսալ իթմէք էճնէպիլէր իհթիյաճատան վարէսթէ գալմագ նօգթալարընա միւնասիբ օլուպ, պու էմէլին հուսուլի իսէ, էվվրբա մալլարընա հէր վէճէկլէ բրճանիյէթի պիթթէճրիպէ սապիթ օլան իչպու մամուլաթը տախիլիյէմիզէ էհալիի քիրամին լայզգ օտուղը տէբէճէտ բաղկէթ պուլուրմալարընա միւթէվագգրի արը. չայանը իթթիխար պիր ճիհէթ տախի ֆապրիգամըզ վուգուլան պու-լան սաթրտան 100 տէ 2 սինի էազիմը ասարը Շէհրիյարիէնէ օլան Հիճազ ըզմէնարքէրինէ մաէլմէնունիյէ թէրգ իթմիչ օտուղու կկպի, Տար իւլ Ա-ճէզէյէ 450, վէ Պրուսա Համիտիյէ Սանայի մէքթէպինէ 150 տատէ մա բիւ-կիւլ ֆէս իտտա իթմէք սուրէթիյլէ տէ խպրազը համիյէթէ մուվաֆֆագ օլմուշ տրը։ Իշպու ֆէսլէր եաղմուրատան թէրտէն պօղուլմատրը կիպի, գալըպ տախ իսթէմէզ. ըսլանան ֆէսլէրին սթէչէ կէօսթէրիմէյէրէք գուրուլտրլմասը հիմ թար օլունուր։

Զիյրատ մուհարրէր մահալլիրզ բիւսկիւսիզ օտուղը հալտէ, մագթու ֆիյաթլարլա սաթըլմագտա տրը։

Իչի թիպէնի զալէթ գուլլանըլը ֆէս՝ պէհերի 5 ղշ.,

Իչի հասրրը զալէթ գուլլանըլը ֆէս՝ պէհերի 8 ղշ.,

Իչի իքի գաթը զալէթ գուլլանըլը ֆէս՝ պէհերի 10 ղշ.,

Իչի սթիսալը զալէթ գուլլանըլը ֆէս՝ պէհերի 13 ղշ.։

Մամալը ֆիւրուխթը.— Սթանպօլտա Համիտիյէ ճատտէսինտէ Ֆիչիք Իսմաիլ Բաչա խանը սիթրնատա Ն. 17, Տիրէճլէր արասընտա Ն. 71, Ագէ-բրայտա Եէչիլ Թուլումպա մէյտանընտա Ն. 101, Շիչլիտէ Օսման պէյ կպզինոսը ճիվարընտա Ֆապրիգամըզ թաճթանտա, Պէշիքթաչտա Ճատէի Ֆէպիրատ Տօգթ. Դրիսեան էֆ.նին խանէսի թաճթընտա վէ Իսկիտարտա չարչուի քէպիրտէ 44 նումէրօտա վէ Պալատ իսկէլէսինտէ 3 վէ 5 Ն՝ մաղազալարտա սաթըլմագտա տրը։

Ֆէսլէրիմիզ գըրըլուպ պօղուտուղը թագտիրտէ չիպէլէրիմիզին հէր հանկըսընա միւրաճաաթ օլունուրսա, եէնի պիր ուսուլտէ մէճճանէն գալըպտանճաղը միհէթէրէմ միւշթերիլէրիմիզէ խլան իտէրիզ։

ՖԱՐԻՋ ՍԷՐԿԻԻ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻ
1900

ԱՄԷՐԻԳԱՆԸՆ ԷՆ ՄԵԾՈՒՐ ՏԻՊԻՆ ՄԱՔԻՆԱՍԸ

ՆԻՒ-ՀՕՄ

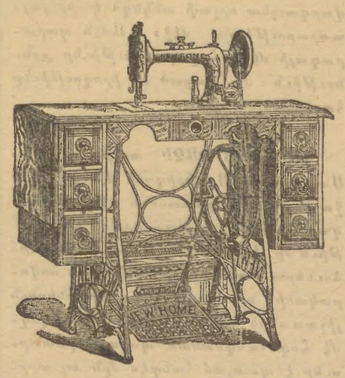

Մէղգիւր Սէրկիի Ումումիսնտէ միւքեաֆաթընը, HORS CONCOUR ըէգաղէթիզ գազանմը տրը։

Էն ուֆագ թէֆէրրուաթընա գատար էմալընտա թէէֆֆիւգ իտէր։

Թիւրքիա իչին եէկեանէ անէնթասը ԱՄԷՏԻՕ ՍԱԼՎԱԹՕՐ

Մէրքէզի ֆիրուխթը Սթանպօլտա, Պահէճ Գաբուսընտա, Համիտիյէ ճատտէսի, Նօ. 7 Թրամուէյ խաթը իւզէրինտէ։ Շիրիպէլէր՝ Իզմիրտէ, Սիվրիհիսէ, Աֆիոն Գարահիսարտա վէ սահրէ։

ՀԱԳԻԳԻ ԻՒՂ ՔԷՕՃԷ ՄԱՐԳԱԼԸ ՌՈՒՍ ԼԱՍԹԻՔ ԻԹԹԻՐԱՍԸՆԱ ՏԸԳԱԹ

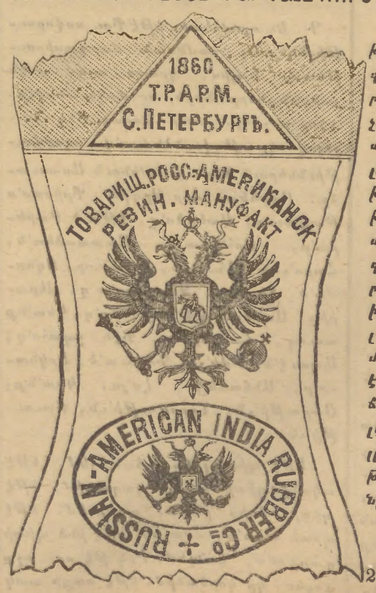

Մէթանէթ վէ նէֆասէթի ումումի թահթը թէսլիմտէ պուլունան հագիգի Ռուս լասթիքլերինէ կէօսթէրէն բաղկէթ հասէպիլէ թիացմամը պիր չօգ թագտիսլեր կէթիրիմիզ, վէ պազ սիւքքեանճրլար՝ միւշթերիլերին ճէնտլէթինէն իսթիֆատ իտէրէք պու թագտիտ մալարը հագիգի Ռուս լասթիքի տէյու օ ֆիյաթլա սաթմագտա պուլունմուշլար տրը։ Պինանէնէի հագիգի Ռուս լասթիքլերինին տրը թարթընտաքի ալէմատթա, խուսուսիլ իչինէ (1860) թարիխլէ Ռուսսա օլարագ Սէն Բէթէրսպուրկ քէնտիսի մուհարրեր օլան իւչ քէօչէ մարգայա էհալիի քիրամին նազարը տրգգաքընը ճէլպ էյլեր վէ հագիգի Ռուս լասթիքլերինին թագտիալէրտէն ֆարկը պաշլրը պու նօգթա օտուղը իչուն սաթըճրատան պու իւչ քէօչէ մարգասընն սօրուլմասընը պէեան իտէրիմ։

Պիլումում մէմալիքը Օսմանիէ իչուն եէկեանէ վէքիլ.

Իզմ. Ֆ. ՄԷՐՃԱՆՑ

24—10